

technisch van aard.

§5. Consultatie

Het voorstel tot wijziging van de Wbft in verband met de voorgenomen afschaffing van de overheidsbijdrage is ter consultatie voorgelegd op www.internetconsultatie.nl.⁹ Over het algemeen liet men blijken zich zorgen te maken over de forse toename van de toezichtkosten. Niet alleen vanwege het wegvallen van de overheidsbijdrage, als gevolg waarvan de lasten voor onder toezicht staande personen zullen stijgen, maar ook omdat de prikkel om toezichtkosten waar mogelijk te beperken, ontbreekt. Gesteld is onder meer dat onttrekking van de financiering van de toezichthouder aan de normale budgetdiscipline tot ongecontroleerde toename van kosten leidt, tot onvoldoende toetsing op doelmatig functioneren en daarmee ook tot ongewenste lastenverhoging voor derden. En dat terwijl sommige onder toezicht staande personen in omvang zijn afgenomen. Meerdere respondenten hebben dan ook voorgesteld om de financiering van de toezichthouder wettelijk te begrenzen. Het opnemen van een toezichtplafond in de wet verschaft de sector inderdaad meer zekerheid omtrent de maximaal toegestane hoogte van de toezichtkosten. Het heeft echter als nadeel dat het ten koste gaat van de snelheid waarmee de toezichthouder kan inspelen op (ongewenste) marktontwikkelingen dan wel op ontwikkelingen met een Europese dimensie. Om dezelfde reden ben ik ook geen voorstander van de suggestie om toezichthouders structureel te korten met een jaarlijkse efficiencytaakstelling. Dat neemt niet weg dat toezichthouders wel gehouden kunnen worden aan eventuele in de toekomst op te leggen rijksbrede taakstellingen.

Sommigen hebben tevens voorgesteld om de begroting en de verantwoording van de toezichthouder meer te integreren in het parlementaire proces. Een constructie waarin de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, waaronder beide toezichthouders sinds begin 2013 vallen, niet voorziet. Over de suggestie om een doelmatigheidsonderzoek in te stellen bij de toezichthouders zijn op ambtelijk niveau oriënterende gesprekken gaande met medewerkers van de Algemene Rekenkamer.

Toezichthouders dienen bij het inspelen op nieuwe ontwikkelingen rekening te houden met hetgeen hieromtrent in het kostenkader is vastgelegd.¹⁰ Jaarlijks wordt aan de hand van de in het kader opgenomen criteria het maximaal toegestane bedrag aan toezichtkosten vastgesteld.¹¹ De toezichthouder en de minister zien erop toe dat de toezichtbegroting dit bedrag niet te boven gaat.

⁹ Aanvankelijk was een deel van het voorstel tot wijziging van de Wbft opgenomen in de Wijzigingswet financiële markten 2015 (Wfm 2015). Op dat moment was echter nog niet duidelijk hoe de afschaffing van de overheidsbijdrage zou doorwerken in de toerekening van kosten aan de te onderscheiden toezichtcategorieën. Tijdens de consultatie van Wfm 2015 was dan ook een tweede consultatie toegezegd. Aangezien nadien duidelijk werd dat de Wbft ook aangepast moest worden vanwege de nieuwe toezichttaken van de ECB, is besloten alle wijzigingsvoorstellen van de Wbft in een apart voorstel op te nemen.

¹⁰ Het kostenkader maakt deel uit van het toezichtarrangement (Kamerstukken II 2012/13, 32 648, nr. 4).

¹¹ Het toegestane bedrag wordt berekend vanuit de formule "totaalbedrag van de toezichtkosten voor het lopende jaar excl. de kosten vanwege Europees toezicht + loon- en prijsmutatie + de naar kosten herleide mutaties in het takenpakket + kosten vanwege Europees toezicht = totaalbedrag van de toezichtkosten voor het komende jaar".

Het concept van de begroting bespreekt de toezichthouder op hoofdlijnen met het adviserend panel. In het panel hebben onder meer vertegenwoordigers van onder toezicht staande personen zitting. Panelleden zijn derhalve in de gelegenheid om de invulling van het kostenkader ter discussie te stellen. Tevens kunnen zij de toezichthouder bevragen over de plannen die hij voor het komende (begrotings)jaar heeft. Panelleden kunnen namelijk als beste inschatten hoe de plannen van de toezichthouder zullen uitpakken voor hun achterban terwijl het ministerie er onder andere op toeziet dat de toezichthouder zich aan de wettelijk opgedragen taken houdt. Kortom, de bij panelleden en het ministerie aanwezig expertise is complementair aan elkaar en kan, mits goed onderbouwd, de basis vormen voor de "countervailing power" waarom meerdere partijen hebben gevraagd.

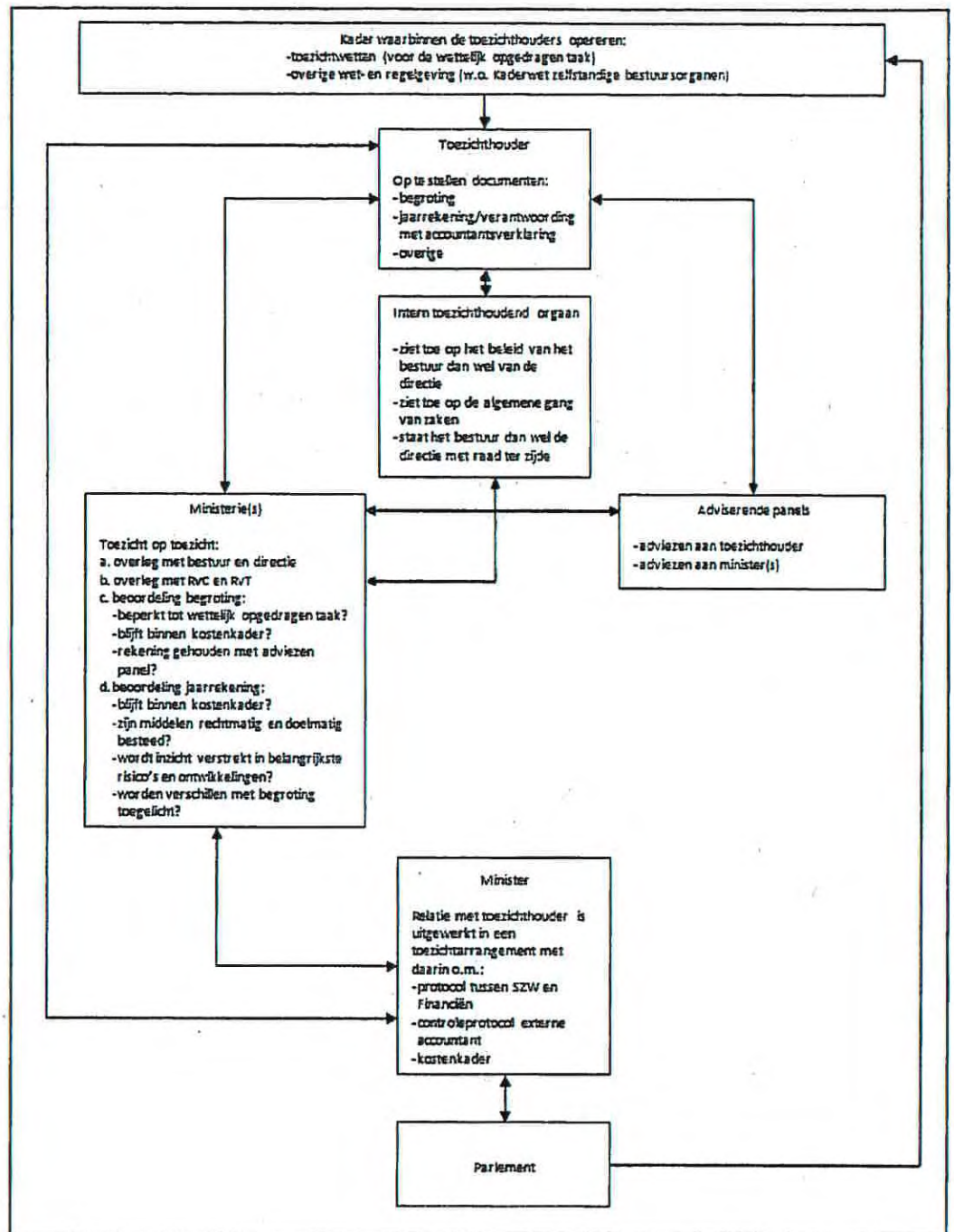
Het voorstel van sommige respondenten om de adviserende panels een goedkeuringsrecht te geven op de begroting van toezichthouders zou, bij opvolging, tot een verstremming van belangen kunnen leiden waarbij afgewacht moet worden welk belang, dat van de toezichthouder of van de onder toezicht staande personen, prevaleert. Daarbij mag niet over het hoofd worden gezien dat de huidige procedure reeds voldoende mogelijkheden biedt om eventuele bezwaren tegen een voorgestelde begroting kenbaar te maken, zodat de overheid als vertegenwoordiger van het publieke belang¹² deze kan betrekken bij de beoordeling daarvan. Het gevaar dat het publieke belang ondergesneeuwd raakt en dat het toezicht in de toekomst onderbedeeld wordt, waarop door een consumentenorganisatie is gewezen, wordt om bovenstaande redenen door mij niet onderschreven.

Uit de verkregen reacties is op te maken dat de rol en de mogelijkheden van het adviserend panel over het algemeen worden onderschat. Zo houden goed onderbouwde adviezen de toezichthouder en beide ministeries¹³ scherp terwijl ze ook kunnen leiden tot inhoudelijke discussies waarbij over en weer argumenten worden uitgewisseld. Een advies dat betrekking heeft op de toezichtbegroting wordt betrokken bij de ministeriële beslissing om al dan niet goedkeuring te verlenen aan deze begroting. Het spreekt voor zich dat een breed gedragen advies welwillend wordt overwogen tenzij opvolging ervan leidt tot een situatie die niet door de wetgever is beoogd. In dat geval is het aan het ministerie om haar overwegingen toe te lichten. Een proces dat deel uitmaakt van de "checks and balances" die in het kader van het toezicht op toezicht worden toegepast. Een vereenvoudigde schematische weergave van dat proces is hieronder weergegeven.

---

¹² Een van de tijdens de consultatie verkregen reacties gaat nader in op de eindverantwoordelijkheid van de minister van Financiën voor de aanwending van publiek verkregen gelden. Gesteld is dat die rol verandert als gevolg van de voorgenomen aanpassing van de Wbft. Het begrip publiek verkregen gelden beperkt zich echter niet tot de gelden die zijn verstrekt door het Rijk. Hieronder vallen ook de gelden die uit een bij of krachtens wet ingestelde heffing worden verkregen. De ministeriële eindverantwoordelijkheid ondergaat zodoende geen verandering.

¹³ Naast het ministerie van Financiën gaat het hierbij ook om het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Mede met het oog op de aangekondigde afschaffing van de overheidsbijdrage is tijdens een van de panelbijeenkomsten bij DNB voorgesteld de rol van het panel te evalueren en te versterken. Daarop heeft de toezichthouder vragenlijsten verstuurd terwijl er ook interviews zijn afgenomen. Aan de hand van de verkregen uitkomsten is een discussienota opgesteld. Deze nota is tijdens een najaarsbijeenkomst van het adviserend panel in 2013 besproken. Die bespreking is vastgelegd in een verslag.¹⁴ Hier wordt nog een vervolg aan gegeven.

¹⁴ Zie http://www.dnb.nl/binaries/verslag_tcm46-302358.pdf.

Tijdens de consultatiefase is aandacht gevraagd voor de situatie waarin de toezichthouder het toegestane budget heeft overschreden. Zo is een van de respondenten van mening dat een eventuele overschrijding door de toezichthouder zelf moet worden opgevangen. De toezichthouder beschikt echter niet over eigen middelen waarop hij kan terugvallen. Wel zal in dergelijke situaties in beginsel de toezichthouders verplicht worden gesteld om een eventuele overschrijding in het daaropvolgende jaar te compenseren in de vorm van lagere toezichtkosten. Een automatische verplichting daartoe is niet wenselijk omdat er onvoorziene externe omstandigheden kunnen zijn die een overschrijding van het kostenkader rechtvaardigen.¹⁵

Volgens een van de respondenten beperkt het consultatiedocument zich in hoofdzaak tot de vraag hoe de kosten over onder toezicht staande personen worden verdeeld terwijl de manier waarop over de inzet van middelen/activiteiten wordt besloten meer relevant wordt gevonden. In het verlengde van deze opmerking vroegen meerdere respondenten zich af of de toezichthouder niet meer doet dan strikt genomen noodzakelijk is. Tevens is gesteld dat de tijd en energie die door toezichthouders wordt besteed aan de ontwikkeling van beleid en het geven van invulling aan open normen niet in balans zijn met de kernactiviteit, namelijk het toezien op het nakomen van wettelijke verplichtingen. Bij dit alles mag niet over het hoofd worden gezien dat voor effectief toezicht meer nodig is dan het enkel toezien op de naleving van wet- en regelgeving. Zo zal een toezichthouder ongewenste ontwikkelingen moeten kunnen signaleren en de verantwoordelijke ministers moeten kunnen adviseren over de effectiviteit van regelgeving. In voorkomend geval moet de toezichthouder vanwege de daar aanwezige expertise ook betrokken kunnen worden bij de voorbereiding van (Europese) regelgeving.

Ter beperking van de toezichtkosten heeft een van de respondenten voorgesteld om ook te kijken naar de wijze waarop onder toezicht staande personen adequaat toezicht mede kunnen vormgeven. Ingezet zou kunnen worden op verdere 'horizontalisering' van het toezicht zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid van de toezichthouder. De AFM maakt op beperkte schaal gebruik van een vorm van zelftoezicht. Met de accountantsorganisaties NBA en SRA zijn samenwerkingsovereenkomsten gesloten waarbij het eerstelijns toezicht op de kleinere kantoren bij genoemde organisaties is ondergebracht. Dergelijke overeenkomsten kunnen worden gesloten nadat de toezichthouder zich ervan heeft vergewist dat de inrichting van de betreffende organisatie voldoet aan de eisen die aan een toezichthouder kunnen worden gesteld. Via reviews houdt de AFM de kwaliteit van het toezicht in de gaten. Zo is de overeenkomst met betrekking tot zelftoezicht op adviseurs en bemiddelaars met de Stichting Financiële Dienstverlening enige jaren geleden beëindigd omdat het zelftoezicht niet voldeed aan de gestelde eisen.

Sommige respondenten zijn van mening dat de kosten van een publieke taak niet op derden kunnen worden afgewenteld. Verwezen werd naar het MDW-rapport 'Maat Houden'. De voorgenomen afschaffing van de overheidsbijdrage zou volgens hen niet verenigbaar zijn met de daarin opgenomen uitgangspunten. Bij het vraagstuk dat hier speelt, is rekening te houden met het karakter van het toezicht op de financiële sector. Kenmerkend voor dat toezicht is de controle bij de poort die toegang geeft tot de sector en het

---

¹⁵ Kamerstukken II 2011/12, 33 057, nr. 3, pagina 12.

toezicht op gedragingen achter de poort. Het zijn vooral ook de gedragingen die de aard en de intensiteit van het toezicht in belangrijke mate bepalen. Daarbij heeft de hele groep last van een partij die zich niet aan regels houdt of zelfs zonder vergunning opereert, onder andere omdat het de reputatie van de gehele sector schaadt. Vanwege dit groepsprofiel is een doorberekening op zijn plaats van alle kosten die samenhangen met het toezicht op een in de wet afgebakende groep van 'personen' die gehouden zijn aan de nakoming van wettelijk vastgelegde regels. Inmiddels zijn deze uitgangspunten erkend in een herziene versie van Maat Houden en wordt op dit herziene rapport nader ingegaan in paragraaf 2 van deze toelichting.

Het was een van de respondenten opgevallen dat de voorgenomen afschaffing van de overheidsbijdrage geen rekening houdt met de "Uitvaartverenigingen, zonder winstoogmerk". Deze verenigingen worden door vrijwillige bestuurders geleid vanuit het traditionele "nabuurchap". Zowel door de huidige toetsingsregels als door de hogere tarieven voor het toezicht zullen, zo laat deze respondent weten, de hier bedoelde verenigingen zwaar worden getroffen. Gepleit wordt om een vrijstelling van kosten voor uitvaartverenigingen zonder winstoogmerk die zijn gestoeld op vrijwillig nabuurchap. Daarmee zou echter voorbijgegaan worden gegaan aan het feit dat ook deze verenigingen onder de reikwijdte van het toezicht op de financiële markten vallen waarbij ruimte voor een uitzonderingspositie niet aanwezig is. Bijgevolg zullen ook zij moeten bijdragen aan de financiering van het toezicht. Door het draagkrachtbeginsel zullen de kleine instellingen echter minder voor het toezicht betalen dan de grotere instellingen. Dit wordt nader uitgewerkt in de uiterlijk per 1 juni van ieder jaar vast te stellen ministeriële kostenregeling.

Een van de respondenten vroeg zich af wanneer wordt afgezien van het opleggen van een heffing aan een Europees paspoorthouder. Deze situatie zal zich vooral voordoen bij de AFM alwaar een groot aantal partijen zich met een Europees paspoort hebben geregistreerd zonder dat zij in ons land activiteiten ontwikkelen. Mede omdat het toezicht van de AFM op de andere paspoorthouders zeer beperkt van omvang is en incassotrajecten in andere landen niet alleen duur maar ook weinig effectief zijn, is het uit kostenoverwegingen niet doelmatig om hiervoor een heffings- en incassotraject op te zetten. Daarnaast zal met de komst van de Europese bankenunie, het toezicht op bijkantoren van significante banken uit lidstaten binnenkort door de ECB worden gevoerd (die daarvoor ook een rekening zal sturen aan de desbetreffende partijen). Het prudentieel toezicht dat DNB zal blijven houden op bijkantoren van banken die niet onder ECB toezicht vallen brengt naar verwachting geen hoge inspanningen met zich mee, waardoor er, net als bij de AFM, gekozen wordt om af te zien van het opleggen van een heffing aan deze bijkantoren.

Meerdere respondenten achten het niet consistent om de sector wel alle lasten van de toezichtskosten te laten dragen maar eventuele opbrengsten als gevolg van dat toezicht, voor zover zij het bedrag van € 2,5 mln. te boven gaan, ten goede te laten komen aan de Staat. Een voornemen dat is ingegeven door de tendens om de hoogte van een boete mede afhankelijk te stellen van de omzet van de te beboeten instelling. Mocht het ooit zover komen, er dient immers sprake te zijn van een ernstig misdrijf, dan kan het om vele tientallen miljoenen euro's gaan. Ook wanneer het toezicht volledig wordt betaald door de sector spoort het niet met het rechtvaardigheidsgevoel om de opbrengst

van een strafmaatregel die vanwege een misstand binnen de sector is opgelegd, geheel terug te geven aan die sector.

Een respondent heeft aangegeven dat de in bijlage II van de Wbft op te nemen procentuele aandelen gebaseerd dienen te zijn op de werkelijk gemaakte kosten en niet op de begrote kosten. Daarbij is verwezen naar DNB alwaar de vernieuwde toezichtaanpak en het Europees toezicht op banken tot een andere verdeling van toezichtkosten over de te onderscheiden toezichtcategorieën zal leiden. Zoals uit het algemeen deel van de toelichting blijkt, is met de vernieuwde toezichtaanpak bij DNB rekening gehouden. De geconsulteerde versie van het voorstel voorzag inderdaad niet in een wijziging van de procentuele aandelen vanwege het Europese banktoezicht. Dit omdat er nog teveel onzekerheden bestonden omtrent de inrichting van dat toezicht en de daarmee gepaard gaande kosten. Om echter te voorkomen dat ook andere instellingen dan de banken worden geconfronteerd met de kosten van het Europees banktoezicht is het voorstel na de consultatie hierop aangevuld.

Een andere respondent heeft aangegeven dat de nationale toezichtkosten voor banken zouden moeten dalen als de ECB taken van DNB overneemt en dat de kosten die gepaard gaan met de Bankenunie in de hand moeten worden gehouden. Voor de komende jaren wordt evenwel verwacht dat de kosten van het prudentieel toezicht op banken sterk zullen toenemen. Bij verordening (EU) nr. 1024/2013 (SSM verordening) wordt de verantwoordelijkheid voor het prudentieel toezicht bij de ECB gelegd. Krachtens dezelfde verordening dienen nationale toezichthouders de ECB hierin te ondersteunen. De kosten die DNB maakt onder verantwoordelijkheid van de ECB zal DNB bij de banken in rekening brengen. Op termijn kunnen de kosten voor het nationaal prudentieel banktoezicht dalen als blijkt dat de ECB meer taken zelfstandig (zonder betrokkenheid van nationale toezichthouders) gaat uitvoeren. Of en hoe dit zal gebeuren, is momenteel nog onzeker.

Binnen de kaders die de ECB stelt heeft DNB waarschijnlijk nog wel enige bewegingsvrijheid. Om deze reden wordt vooralsnog voorgesteld de huidige maatregelen om kosten in de hand te houden ook te laten blijven gelden voor de taken die DNB uitvoert onder verantwoordelijkheid van de ECB. Dergelijke maatregelen zijn bijvoorbeeld de goedkeuring door de minister van de begroting en de jaarrekening (ZBO-verantwoording) alsmede het toezicht door de accountant en de Raad van Commissarissen. Wel zal bij de invulling van al deze bevoegdheden rekening moeten worden gehouden met de nieuwe verantwoordelijkheden van de ECB. Hierop zal in het wetsvoorstel ter uitvoering van de SSM verordening nader worden ingegaan. De ECB dient overigens voor haar rol in het toezicht verantwoording af te leggen aan het Europees Parlement en kan zelfs door een nationaal parlement uitgenodigd worden om vragen te beantwoorden. Ook de Europese Rekenkamer en de accountant van de ECB hebben een toezichthoudende rol. De komende tijd is samenwerking tussen nationale en Europese autoriteiten van groot belang om een sluitend controlesysteem te bewerkstelligen.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

A

In artikel 1 van de Wbft zijn de in die wet gehanteerde begrippen gedefinieerd, waaronder het begrip "overige kosten" (onderdeel f). De "overige kosten" bepalen in belangrijke mate het totaalbedrag aan heffingen die vanwege het doorlopend toezicht kunnen worden opgelegd aan onder toezicht staande personen (artikel 13 Wbft). In artikel 1, onderdeel f, is onder meer vastgelegd dat de kosten van eenmalige toezichthandelingen geen deel uitmaken van de overige kosten. Voor een eenmalige toezichthandeling, zoals de behandeling van een vergunningaanvraag, brengt de toezichthouder separaat een bedrag in rekening. Hiervoor hoeft niet nogmaals via de jaarlijks op te leggen heffingen voor het doorlopend toezicht betaald te worden. Mede omdat de tarieven voor de eenmalige toezichthandelingen voor langere tijd vastliggen, nemen de toezichthouders in hun begroting niet zozeer de kosten als wel de opbrengsten van de eenmalige toezichthandelingen op. Vandaar het voorstel om in de definitie van het begrip "overige kosten" te verwijzen naar de opbrengsten ter dekking van de kosten van eenmalige toezichthandelingen.

Zoals in paragraaf 3 is aangegeven, zullen de kosten van het toezicht in 2014 bij DNB als gevolg van het onderzoek naar de balansen van in ieder geval de significante banken sterk toenemen. Ten tijde van het opstellen van de toezichtbegroting voor het jaar 2014 heeft DNB hiermee nog geen rekening gehouden. Aangezien de door DNB op te leggen heffingen voor het doorlopend toezicht gebaseerd zijn op de begrote toezichtkosten, zal DNB de ZBO-verantwoording over 2014 afsluiten met een negatief exploitatiesaldo. Op grond van artikel 13 van de Wbft zou dit saldo worden verrekend met alle bij DNB onder toezicht staande personen. Voorgesteld wordt die verrekening te beperken tot de banken waarop het onderzoek zich heeft gericht. Daartoe dient het begrip "overige kosten" te worden aangepast en wel door onder 3° vast te leggen dat de kosten van het hier bedoelde onderzoek in mindering worden gebracht op het totaalbedrag aan kosten van de toezichthouder (zie ook de voorgestelde wijzigingen in artikel 13). De kosten van het onderzoek zullen op grond van het voorstelde nieuwe artikel 17 in rekening worden gebracht bij de banken waarop het onderzoek ziet.

Tevens wordt voorgesteld om artikel 1, onderdeel f, uit te breiden met een vierde subonderdeel. Op grond van het tweede lid van artikel 28 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (Kaderwet zbo's) dient de toezichthouder in een voorkomend geval ook andere baten dan de baten uit hoofde van op te leggen heffingen in zijn begroting op te nemen. Deze andere baten voorzien deels in de financiering van de toezichthouder. Voorgesteld wordt om hiermee bij de vaststelling van de heffingen rekening te houden. Daartoe dient het begrip "overige kosten" aangepast te worden.

B

Op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wbft brengt de toezichthouder in de begroting een onderscheid aan tussen een aantal kostencomponenten. Als gevolg van de gewijzigde definitie van het begrip "overige kosten" (zie onder

A) dient ook dit onderdeel van artikel 2 aangepast te worden. Vanwege het voorstel om artikel 13 te wijzigen, als gevolg waarvan de kosten die DNB maakt in haar toezicht op banken gescheiden worden van de overige kosten, bevat het nieuwe derde lid de bepaling dat DNB in de begroting een onderscheid aanbrengt tussen de "overige kosten" voor banken en de "overige kosten" voor alle andere toezichtcategorieën.

C

Artikel 7 van de Wbft heeft betrekking op de jaarrekening en het exploitatiesaldo van de toezichthouder. In het bestaande derde lid van dit artikel is vastgelegd dat onherroepelijk verkregen opbrengsten uit hoofde van geïncasseerde boetes en dwangsommen tot de baten, en daarmee ook tot het exploitatiesaldo, worden gerekend. Op grond van artikel 13 wordt het exploitatiesaldo achteraf verrekend met onder toezicht staande personen. Hierdoor leiden de door de toezichthouder verkregen opbrengsten uit hoofde van boetes en dwangsommen tot lagere heffingen voor het doorlopend toezicht. De hoogte van op te leggen boetes aan rechtspersonen zullen in de toekomst voor bepaalde overtredingen worden gekoppeld aan een percentage van de jaarmzet. In diverse nog te implementeren richtlijnen, zoals op korte termijn CRD IV, zijn namelijk omzetgerelateerde boetebepalingen opgenomen. Bij zware misdrijven kunnen de boeteopbrengsten oplopen tot tientallen miljoenen euro's. Het gaat tegen het rechtvaardigheidsgevoel in om al die gelden ten goede te laten komen aan de financiële sector.

Een ander punt dat in het bestaande derde lid van artikel 7 van de Wbft wordt gewijzigd, is de zinsnede "onherroepelijk verkregen opbrengsten uit hoofde van geïncasseerde boetes en dwangsommen". Het woord "geïncasseerde" suggereert de aanwezigheid van een kasstelsel terwijl de AFM met een stelsel van baten en lasten werkt. Vandaar dat de term "geïncasseerde" in het voorstel tot wijziging van artikel 7 niet is opgenomen.

Met het oog op de doorberekening van kosten, zoals nader is uitgewerkt in artikel 13, dient de jaarrekening van de toezichthouder een opgave te bevatten van de bedragen die niet voor doorberekening aan, dan wel verrekening met, alle onder toezicht staande personen in aanmerking komen. Het nieuwe vierde tot en met zesde lid voorzien daarom in een onderscheid tussen:

- het deel van het exploitatiesaldo dat betrekking heeft op het toezicht op de BES-eilanden (welk saldo wordt verrekend met de Staat);
- het aan de Staat toekomende deel van de opbrengsten uit dwangsommen en boetes;
- de toerekening van het niet aan de Staat toekomende deel van de door DNB verkregen opbrengsten uit dwangsommen en boetes aan de in bijlage II en III opgenomen toezichtcategorieën;
- het deel van het exploitatiesaldo van DNB dat is voortgekomen uit het toezicht op enerzijds banken en anderzijds de overige toezichtcategorieën;
- de kosten die DNB maakt voor het toezicht op banken conform de nieuwe Europese inrichting van dit toezicht ingevolge verordening (EU) nr. 1024/2013.

D

Sinds 1 januari 2013 vallen de AFM en DNB onder de werkingssfeer van de

Kaderwet zbo's. Dientengevolge zijn zij onder meer gehouden aan de verplichting, vastgelegd in artikel 18, eerste lid, van die wet, om jaarlijks voor 15 maart een jaarverslag op te stellen. Het door DNB op grond van het Burgerlijk Wetboek te publiceren jaarverslag heeft betrekking op alle aan DNB opgedragen taken, waaronder ook de taken die als onderdeel van het Europees stelsel van centrale banken worden uitgevoerd. Met het oog op voornoemde verplichting uit de Kaderwet zbo's moet er een duidelijk onderscheid worden aangebracht tussen het door DNB op grond van het Burgerlijk Wetboek te publiceren jaarverslag en het jaarverslag dat DNB vanwege de Kaderwet zbo's dient op te stellen. Om daarin te voorzien wordt voorgesteld om in artikel 8, eerste lid, van de Wbft vast te leggen dat het in de Kaderwet zbo's bedoelde jaarverslag bij DNB deel uitmaakt van de "verantwoording". Als gevolg daarvan is het tweede lid van artikel 8 overbodig geworden.

E

Het regeerakkoord van 29 oktober 2012 bevat het voornemen tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het toezicht op de financiële markten. Zie hiervoor het algemeen deel van de toelichting. De overheidsbijdrage is thans geregeld in artikel 10 Wbft. Dit artikel kan als gevolg van de afschaffing van de overheidsbijdrage komen te vervallen.

F

In artikel 11 is vastgelegd bij wie de toezichthouder zijn kosten in rekening brengt. Geregeld is tevens dat de kosten van het toezicht op de BES-eilanden niet aan in Nederland onder toezicht staande personen worden doorberekend. Voor de kosten van het onderzoek naar de balansen van (significante) banken dient eveneens een uitzonderingsbepaling opgenomen te worden. Artikel 11 is hierop aangepast terwijl de doorberekening van die kosten is uitgewerkt in artikel 17 (onderdeel L). Tot slot is, vanwege de in de algemene toelichting weergegeven scheiding tussen het toezicht op banken en het toezicht op de overige sectoren, tevens een verwijzing opgenomen naar de nieuwe bijlage III waarin de banken voor het toezichtgedeelte van DNB zijn opgenomen.

G

Artikel 13 is opnieuw vastgesteld omdat daarin een driedeling wordt aangebracht in de bekostigingssystematiek. Het betreft de doorberekening van kosten aan:

1. personen die in bijlage II zijn opgenomen en onder AFM-toezicht vallen (de bestaande situatie wordt gecontinueerd);
2. personen die in bijlage II zijn opgenomen en onder DNB-toezicht vallen (hieronder vallen de personen die onder toezicht staan bij DNB met uitzondering van de banken);
3. banken die in de nieuwe bijlage III zijn opgenomen en onder DNB-toezicht vallen.

Door bij DNB de banken, die nu nog zijn opgenomen in bijlage II, af te splitsen van alle andere bij DNB onder toezicht staande personen, wordt bereikt dat de wijzigingen ten gevolge van het Europees banktoezicht geen effect hebben op de bekostiging door andere sectoren. De kostenontwikkeling voor banktoezicht door DNB is namelijk mede afhankelijk van de instructies die DNB van de ECB ontvangt (de ECB stuurt voor de haar gemaakte kosten zelf

ook rekeningen naar banken). De toerekening van het exploitatiesaldo van DNB aan de in bijlage II en III opgenomen toezichtcategorieën geschiedt overeenkomstig de in het derde en vierde lid opgenomen berekeningswijzen.

De overige wijzigingen hebben te maken met de voorgestelde wijziging van artikel 7 (onderdeel C) en 10 (onderdeel E). De verwijzingen in artikel 13 naar deze artikelen zijn aangepast.

H

Omdat artikel 13 met de hierboven genoemde wijzigingen een (te) groot aantal leden zou tellen, is er voor gekozen de bepalingen die zien op de periode dat een persoon deel uitmaakt van een toezichtcategorie, in een apart artikel (14) op te nemen. Met het oog daarop wordt het bestaande artikel 13a vernummerd tot artikel 16.

Ingevolge het nieuwe artikel 13, zevende lid, worden de bandbreedtes en tarieven uiterlijk per 1 juni van ieder jaar vastgesteld. Pas nadat deze bandbreedtes en tarieven zijn vastgesteld, kan de toezichthouder de toezichtkosten als bedoeld in artikel 13, eerste lid, in rekening brengen. In het geval dat een persoon in het desbetreffende jaar ophoudt te bestaan alvorens de toezichthouder het besluit tot het in rekening brengen van de toezichtkosten heeft bekendgemaakt, zou er geen persoon meer bestaan aan wie de toezichtkosten in rekening gebracht zouden kunnen worden. Het eerste lid van het nieuwe artikel 15 regelt dat in het geval van fusie de kosten alsnog in rekening kunnen worden gebracht, te weten bij de fusiepartner of de nieuw opgerichte rechtspersoon die optreden als verkrijgende rechtspersoon (zie artikel 2:309 BW). Pensioenfondsen fuseren niet maar gaan in voorkomende gevallen over tot collectieve waardeoverdracht aan een andere persoon, waarna zij nog kunnen blijven bestaan – in liquidatie. Het tweede lid voorziet er in (zoals onder de Pensioenwet het geval was) dat de toezichtkosten die in rekening zouden zijn gebracht aan de liquiderende persoon, bij een overdracht van het gehele beheerde vermogen in rekening kunnen worden gebracht bij de verkrijgende persoon.

I

Het nieuwe artikel 17 voorziet in de doorberekening van de kosten vanwege het onderzoek naar de balansen van (significante) banken. Voorgesteld wordt om deze kosten door te berekenen aan de banken waarop het onderzoek ziet. De intensiteit van het onderzoek, en daarmee ook de kosten, is afhankelijk van de omvang en het risicokarakter van de bij een bank aanwezige portefeuilles alsmede van het kantorennetwerk in andere landen. De nadere uitwerking zal bij algemene maatregel van bestuur worden geregeld.

J

In bijlage I van de Wbft zijn de tarieven voor de eenmalige toezichthandelingen vastgelegd. Het gaat daarbij onder meer om tarieven voor de behandeling van een aanvraag van een vergunning. Een dergelijke aanvraag dient ook ingediend te worden indien een vergunninghoudende onderneming haar rechtsvorm wijzigt. Een op basis van de Wft verstrekte vergunning is namelijk niet overdraagbaar. In sommige gevallen veranderen de bedrijfsvoering en de

beleidsbepalers niet en wordt de onderneming onder een andere rechtsvorm ongewijzigd voortgezet. In deze gevallen is een deel van de informatie al bij de AFM voorhanden. Vooral bij minder complexe vergunningaanvragen zoals voor adviseurs en bemiddelaars zijn de kosten van de toezichthouder voor de beoordeling van deze vergunningaanvraag lager. Vandaar het voorstel om hiervoor een tarief van € 1.000, in plaats van € 2.000, te hanteren.

Het uitgangspunt dat de toezichtkosten gedragen worden door de partijen op wie dat toezicht is ingesteld, heeft ook gevolgen voor de kosten van het goedkeuren van het prospectus bij een emissie. Hoewel de kosten van de goedkeuring van het prospectus door de AFM bij vooral een aandelenemissie veelal een fractie vormen van de totale kosten die een uitgevende partij maakt, wordt een fors deel van de kosten van het goedkeuren van een prospectus op dit moment betaald door de overheid. In de nieuwe tariefstructuur worden deze kosten volledig belegd bij de emittenten. In 2005 is hier nog van afgezien met het oog op de concurrentiepositie van de Nederlandse kapitaalmarkt.¹⁶ Deze concurrentiepositie hangt echter ook samen met andere factoren waaronder de fiscale voorzieningen, relevant voor aandelenemissies, de toepassing van regelgeving en de kwaliteit van de financiële dienstverlening die ingeschakeld wordt bij het begeleiden van het proces rondom een emissie.

Vanwege de afwezigheid van forumkeuze zijn verschuivingen bij emissieactiviteiten met een aandelenkarakter niet direct te verwachten. Het effect van tariefverhogingen voor emissies zonder een aandelenkarakter, waarbij de prospectussen ter goedkeuring kunnen worden voorgelegd aan bevoegde autoriteiten in andere lidstaten, is op voorhand niet in te schatten.

Hieronder een vergelijkend overzicht van de huidige en de voorgestelde tarieven voor het toezicht op emissies:

Tabel 9: tarieven toezicht emissies

Code	Beknopte omschrijving	Tarief 2013	Nieuw tarief
Wft.A9.01	Toezicht op een prospectus met aandelenkarakter	€ 11.000	€ 45.000
Wft.A9.02	Toezicht op een registratiedocument met aandelenkarakter	€ 6.500	€ 30.000
Wft.A9.03	Toezicht op een verrichtingsnota met aandelenkarakter en de samenvatting van een prospectus	€ 4.500	€ 15.000
Wft.A9.04	Toezicht op een prospectus zonder aandelenkarakter dat bestaat uit een enkel document	€ 4.000	€ 15.000
Wft.A9.05	Toezicht op een registratiedocument zonder aandelenkarakter	€ 2.500	€ 10.000
Wft.A9.06	Toezicht op een verrichtingsnota zonder aandelenkarakter en de samenvatting van een prospectus	€ 1.500	€ 5.000
Wft.A9.07	Toezicht op een prospectus zonder aandelenkarakter en waarvan het registratiedocument is opgesteld conform Bijlage I bij de prospectusverordening	€ 8.000	€ 15.000
Wft.A9.08	Toezicht op een registratiedocument zonder aandelenkarakter dat is opgesteld conform Bijlage I bij de prospectusverordening	€ 6.500	€ 10.000
Wft.A9.09	Toezicht op een basisprospectus	€ 4.000	€ 15.000
Wft.A9.10	Toezicht op een supplement	€ 800	€ 2.500

Het onderdeel "Toezichthouder: AFM" van bijlage I van de Wbft dient aangevuld te worden met eenmalige toezichthandelingen die betrekking hebben op de verstrekking van vergunningen aan instellingen die willen inschrijven op veilingen van broeikasgasemissierechten. Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003, tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad, voorziet onder meer in dergelijke veilingen terwijl Verordening (EU) nr. 1031/2010

¹⁶ Kamerstukken II 2005/06 30 013, nr. 8, pagina's 12 en 13.

nadere regels met betrekking tot het veilingproces stelt. Voor zover zij daartoe nog niet gerechtigd zijn, dienen partijen voor het uitbrengen van biedingen tijdens een veiling te beschikken over een vergunning. Het gaat daarbij om beleggingsondernemingen, kredietinstellingen en marktpartijen die bij wijze van nevenactiviteiten handelen of bemiddelen in grondstofderivaten. De twee eerst genoemde groepen vallen reeds onder de Wft, en daarmee ook onder de Wbft, zodat thans enkel de hier bedoelde handelaren in grondstofderivaten onder de Wbft worden gebracht.

Bijlage I van de Wbft voorziet onder meer in de mogelijkheid om kosten in rekening te brengen voor de behandeling van een aanvraag tot wijziging van een vergunning. Vastgelegd is om welke vergunningen het precies gaat. Het gaat daarbij om een gelimiteerde opgave waarin een aantal vergunningen, waarvoor incidenteel een wijziging wordt aangevraagd, ontbreekt. Hierin is als volgt te voorzien:

- de beschrijving van de eenmalige toezichthandelingen met de code Wft.D2.01 aan te vullen met een verwijzing naar een vergunning voor de uitoefening van het bedrijf van elektronischgeldinstelling;
- een aanvraag tot wijziging van een bankvergunning niet langer te behandelen als een aanvraag voor een nieuwe vergunning en hiervoor in bijlage I twee eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.D2.03 en Wft.D2.04 op te nemen waarvan de tarieven gelijk zijn aan de tarieven voor de behandeling van een aanvraag voor een nieuwe vergunning.

De overige voorstellen tot wijziging van bijlage I zijn technisch van aard. Met de Wijzigingswet financiële markten 2014 zijn de oorspronkelijke onderdelen van artikel 3:95, eerste lid, van de Wft verletterd van a tot en met e tot b tot en met f. Aangezien de eenmalige toezichthandelingen met de codes Wft.D4.01 tot en met Wft.D4.08 verwijzen naar bedoelde onderdelen van de Wft had bijlage I van de Wbft dienovereenkomstig moeten worden aangepast. Dit gebeurt alsnog. Bij het vervallen van de Wet inzake de geldtransactiekantoren per 1 juli 2012 is abusievelijk over het hoofd gezien dat daarmee ook twee in de Wbft opgenomen eenmalige toezichthandelingen kwamen te vervallen. Hierin wordt alsnog voorzien. De verandering in de beschrijving van twee toezichthandelingen die verwijzen naar de Wet toezicht trustkantoren is gewenst vanwege een eerder doorgevoerde wijziging van die wet.

K

Dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft betrekking op bijlage II van de Wbft. In deze bijlage is onder meer vastgelegd wie een heffing voor het doorlopend toezicht krijgt opgelegd. De bijlage wordt aangevuld met instellingen waaraan een vergunning is verleend voor het mogen bieden op een veiling van broeikasgasemissierechten (zie ook de toelichting bij onderdeel J). Verwacht wordt dat slechts een beperkt aantal aanvragen ter verkrijging van een dergelijke vergunning zal worden ingediend. Hierdoor is het toezicht op handelaren in grondstofderivaten op eenvoudige wijze te combineren met het vergelijkbare, reeds bestaande, toezicht op beleggingsondernemingen en kredietinstellingen. Bijgevolg zullen de kosten van het toezicht nauwelijks toenemen.

Bijlage II bevat regels voor de samenstelling van een toezichtcategorie. Bij de AFM maken de zorgverzekeraars deel uit van de toezichtcategorie "Verzekeraars: Schade". De doorberekening van de kosten binnen deze

categorie geschiedt naar rato van het bruto premie-inkomen in Nederland. Het gedragstoezicht op zorgverzekeraars wordt voor een groot deel uitgeoefend door de Nederlandse Zorgautoriteit terwijl het toezicht van de AFM zich in hoofdzaak beperkt tot de aanvullende ziektekostenverzekeringen en de afhandeling van klachten van verzekerden. Om deze beperking beter tot uitdrukking te brengen wordt voorgesteld om in bijlage II te verduidelijken dat de maatstaf in het geval van de zorgverzekeraars en andere verzekeraars die uitsluitend ziektekostenverzekeringen ter aanvulling van zorgverzekeringen aanbieden, betrekking heeft op het bruto premie-inkomen dat verkregen is uit de aanvullende verzekeringen. Omdat is gebleken dat het toezicht op aanvullende zorgverzekeringen minder inspanningen vergt dan het toezicht op andere schadeverzekeraars is er bovendien voor gekozen de hier bedoelde (zorg)verzekeraars op te nemen in een aparte toezichtcategorie. Op zichzelf beschouwd hebben beide veranderingen geen gevolgen voor de intensiteit, en daarmee ook voor de hoogte van de kosten, van het gehele toezicht op de (overige) schadeverzekeraars en de zorgverzekeraars. Wel zullen de (overige) schadeverzekeraars fors meer moeten gaan bijdragen aan het toezicht van de AFM.

In bijlage II is vastgelegd voor hoeveel procent een toezichtcategorie bijdraagt in de kosten van de toezichthouder. De procentuele aandelen dienen aangepast te worden vanwege de afschaffing van de overheidsbijdrage. In het algemeen deel van de toelichting is hier meer uitgebreid op ingegaan.

Bij DNB maken de banken samen met de clearinginstellingen thans nog deel uit van een in bijlage II opgenomen toezichtcategorie. Vanwege de in het algemeen deel beschreven nieuwe taken van de ECB, dienen de banken overgeheveld te worden naar een nieuwe bijlage III. De clearinginstellingen blijven in bijlage II en worden ondergebracht bij de categorie betaalinstanties. Met de overheveling van de banken naar bijlage III wordt voorkomen dat de instanties die deel uitmaken van bijlage II bij dienen te dragen aan de financiering van het toezicht op de banken. Het totaal van de kosten dat wordt doorberekend aan de instanties van bijlage II zal derhalve lager uitvallen. Aangezien banken niet meer bijdragen in de financiering van die kosten, worden de aandelen die in bijlage II weergeven voor hoeveel procent een toezichtcategorie bijdraagt in de financiering van het toezicht, naar boven bijgesteld. Bij elkaar opgeteld komen deze aandelen uit op 100%. Zie tevens paragraaf 3 (nieuwe toezichttaken ECB).

Tot slot heeft de uitbreiding van de toezichtcategorie "Betaalinstanties en elektronischgeldinstellingen" betrekking op Europees paspoorthouders. Door de implementatie van de Payment Services Directive en de Electronic Money Directive zijn deze instanties onder wettelijk toezicht gekomen. De wettelijke basis voor het toezicht op de Europese paspoorthouders die actief zijn in Nederland is vastgelegd in de artikelen 2.3 e (betaalinstanties) en 2:10 e (elektronischgeldinstellingen) van de Wft.

L

In de nieuwe bijlage III zijn de banken opgenomen voor het toezichtgedeelte van DNB. Deze toezichtcategorie is apart gezet van de overige onder DNB vallende toezichtcategorieën vanwege de in het algemeen deel beschreven nieuwe toezichttaken van de ECB. Binnen het SSM toezicht wordt onderscheid gemaakt in toezicht op significante banken en minder significante banken. Dit

kan er voor zorgen dat op termijn opnieuw gekeken moet worden naar de in bijlage III vastgelegde heffingsmaatstaf.

ARTIKEL II

Dit artikel betreft een overgangsbepaling omdat er nog een verrekening moet plaatsvinden tussen een aantal toezichtcategorieën. De in 2015 te verrichten verrekening komt voort uit de vernieuwde toezichtaanpak (Focus!) die DNB sinds 2013 voert. De daarmee samenhangende wijziging van de procentuele aandelen is het jaar daarop doorgevoerd. Hierdoor zijn in 2013 de kosten van Focus! aan alle toezichtcategorieën toegerekend; ook aan de categorieën waarop Focus! geen (noemenswaardig) effect heeft gehad. Die categorieën dienen daarvoor gecompenseerd te worden. Hieronder is, in lijn met de wettekst, in een tabel aangegeven om welke bedragen het per toezichtcategorie gaat:

Banken	: € 3,1 mln.
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening	: -€ 0,4 mln.
Betaalinstellingen, clearinginstellingen en elektronischgeldinstellingen	: € 0,3 mln.
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	: -€ 3,0 mln.
Trustkantoren	: € 0,5 mln.
Verzekeraars niet zijnde zorgverzekeraars	: € 0,1 mln.
Zorgverzekeraars	: -€ 0,6 mln.
Totaal	: € 0,0 mln.

ARTIKEL III

Dit artikel regelt dat de wet in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Er is tevens bepaald dat het tijdstip van inwerkingtreding voor de verschillende artikelen en onderdelen van dit wetsvoorstel verschillend kan worden vastgesteld. Daarbij is van belang dat om de systematiek goed te laten werken het nieuwe artikel 17 eind 2014 in werking dient te treden terwijl de rest van de artikelen op 1 januari 2015 in werking dienen te treden. Op deze wijze worden de verwachte tegenvallers die betrekking hebben op de eenmalige balansdoorlichtingen in de prudentiële toezichtkosten over 2014 verrekend met de significante banken.

De Minister van Financiën,

No.W06.14.0056/III

's-Gravenhage, 17 april 2014

Bij Kabinetsmissive van 25 februari 2014, no.2014000407, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Financiën, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet tot wijziging van de Wet bekostiging financieel toezicht in verband met de afschaffing van de overheidsbijdrage, de invoering van Europees banktoezicht en de bestemming van door de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank opgelegde dwangsommen en boetes, met memorie van toelichting.

Het voorstel strekt ertoe het voornemen tot afschaffing van de overheidsbijdrage voor het door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandsche Bank (DNB) uit te oefenen toezicht, dat is opgenomen in het Regeerakkoord 'Bruggen slaan' (regeerakkoord) wettelijk te regelen.¹ Voorts voorziet het voorstel in een grondslag voor doorberekening van de kosten die DNB thans maakt ter voorbereiding op de overdracht van het toezicht op de grootste Nederlandse banken aan de Europese Centrale Bank (ECB).

De Afdeling advisering van de Raad van State maakt naar aanleiding van het wetsvoorstel opmerkingen over het schrappen van de overheidsbijdrage aan het toezicht van AFM en DNB, het voortaan in de heffing betrekken van houders van een zogenaamd Europees paspoort en het doorberekenen van de kosten van DNB in het kader van de overdracht van het toezicht aan de ECB.

De Afdeling concludeert dat een motivering voor het schrappen van de overheidsbijdrage ontbreekt. Groepsprofijt kan geen rechtvaardiging vormen voor het volledig afschaffen van de overheidsbijdrage aan het toezicht. Het uitgangspunt dat het toezicht primair wordt uitgeoefend in het algemeen belang brengt met zich dat het toezicht ook, ten minste ten dele, uit de algemene middelen moet worden gefinancierd.

Zij is van oordeel dat het voorstel in verband daarmee nader dient te worden overwogen.

1. Doorberekening van kosten voor toezicht en handhaving

De huidige regeling voor de bekostiging van het financieel toezicht is neergelegd in de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) die op 1 januari 2013 in werking is getreden. De bekostiging van het toezicht door DNB en AFM valt uiteen in drie onderdelen. In de eerste plaats worden 'leges' geheven voor zogenoemde eenmalige toezichthandelingen van de toezichthouders. Zo is een forfaitair bedrag verschuldigd bij aanvraag van een vergunning.² In de tweede plaats wordt voor

¹ Regeerakkoord "Bruggen slaan" van 29 oktober 2012 (Kamerstukken II 2012/13, 33 410, nr. 15, bijlage).

² Artikel 11, eerste lid, onderdeel a, Wbft.

het lopende toezicht jaarlijks een bedrag in rekening gebracht bij alle onder toezicht staande ondernemingen.³ Ten slotte draagt de overheid uit de algemene middelen bij in de financiering van het toezicht.⁴ De overheidsbijdrage is bij inwerkingtreding van de Wbft bevroren.⁵ Zij wordt jaarlijks slechts bijgesteld vanwege binnen de rijksbegroting verwerkte loon- en prijsmutaties en opgelegde taakstellingen. De bijdrage uit de algemene middelen wordt vooral gebruikt ter financiering van repressieve handhavingsactiviteiten, activiteiten die vanwege hun karakter niet eenduidig zijn toe te delen aan een toezichtcategorie, de kosten die de toezichthouder maakt vanwege zijn betrokkenheid bij de voorbereiding van wet- en regelgeving, activiteiten waarvan de kosten niet volledig gedekt worden vanuit op te leggen heffingen voor eenmalige handelingen (met name het toezicht op emissies) en het toezicht op Europees paspoorthouders.⁶

Het voorstel voorziet er in de overheidsbijdrage te laten vervallen. De Afdeling merkt hierover het volgende op.

a. Ter motivering van het laten vervallen van de overheidsbijdrage wordt primair verwezen naar het voornemen uit het regeerakkoord om de overheidsbijdrage aan de toezichthouders AFM en DNB af te schaffen. De Afdeling heeft reeds eerder opgemerkt dat een verwijzing naar het regeerakkoord geen steekhoudende motivering voor een wetsvoorstel biedt. Het geeft hooguit de aanleiding daarvoor aan.⁷ Een motivering voor het laten vervallen van de overheidsbijdrage ontbreekt derhalve vooralsnog.

b. De vraag naar (criteria voor) de doorberekening van kosten is destijds onderwerp geweest van het rapport *Maat houden*.⁸ Dit rapport vormt het toetsingskader voor de doorberekening van toelatings- en handhavingskosten bij het ontwerpen van wet- en regelgeving. Uitgangspunt van dit rapport is dat handhaving van wet- en regelgeving in beginsel uit de algemene middelen moet worden gefinancierd. Uitzonderingen daarop betreffen activiteiten met een quasi-collectief karakter, waardoor sprake is van individueel profijt. Dit profijt bestaat daarin dat de toegelaten partij bepaalde handelingen mag verrichten die voor anderen verboden zijn dan wel gedrag mag nalaten dat voor anderen verplicht is gesteld. De door de overheid verrichte activiteiten in het kader van preventieve en

³ Artikel 11, eerste lid, onderdeel b, Wbft. Dit bedrag volgt uit de begroting van de toezichthouders en wordt verdeeld over in bijlage II van de Wbft opgenomen categorieën ondernemingen. Zo betalen banken en clearinginstellingen ingevolge bijlage II bij de Wbft een procentueel aandeel in het totaal van 16,5%, waarbij het aandeel van individuele instellingen wordt bepaald aan de hand van de minimum omvang van het toetsingsvermogen.

⁴ Artikel 10 Wbft.

⁵ Ingevolge artikel 10, tweede lid, onderdeel a, bedraagt de bijdrage voor het jaar van inwerkingtreding van de Wbft voor de AFM €20 miljoen en voor DNB €18,8 miljoen.

⁶ Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2b.

⁷ Zie het advies van de Afdeling advisering over de Wet wijziging percentage belasting- en invorderingsrente (Kamerstukken II 2013/14, 33 755, nr. 4).

⁸ *Maat houden*. Een kader voor doorberekening van toelatings- en handhavingskosten. Rapport van de MDW-werkgroep doorberekening handhavingskosten, juni 1996.

repressieve handhaving zijn echter in beginsel niet individueel toerekenbaar. Bovendien geldt voor preventieve (toezicht) en repressieve handhavingsactiviteiten dat deze gelijkelijk ten aanzien van een ieder moeten kunnen worden uitgeoefend en dat dit niet afhankelijk mag zijn van particuliere bijdragen in de kosten. De kosten van preventieve en repressieve handhaving moeten aldus, ten minste voor een deel, gefinancierd worden uit algemene middelen.

In de memorie van toelichting wordt in reactie op een tijdens de consultatiefase gemaakte opmerking gewezen op het 'groepsprofijt' dat een rechtvaardiging zou vormen voor het volledig doorberekenen van de kosten van het toezicht aan de sector. Kenmerkend voor het toezicht op de financiële sector zou zijn dat sprake is van een door middel van een vergunningstelsel afgebakende groep ondernemingen. Daarbij heeft, volgens de toelichting, de hele groep last van een partij die zich niet aan regels houdt of zonder vergunning opereert, ook omdat het de reputatie van de gehele sector schaadt. De gehele financiële sector heeft in die zin belang en profijt bij het toezicht door AFM en DNB. Vanwege dit groepsprofijt is een doorberekening op zijn plaats van alle kosten die samenhangen met het toezicht op een in de wet afgebakende groep van 'personen' die gehouden zijn aan de nakoming van wettelijk vastgelegde regels, aldus de toelichting. Groepsprofijt zou door een interdepartementale werkgroep die opnieuw kijkt naar *Maat Houden* als uitgangspunt voor doorberekening van toezichtskosten worden onderschreven.⁹

De Afdeling merkt allereerst op dat het volledig afschaffen van de overheidsbijdrage aan AFM en DNB tot gevolg heeft dat ook de kosten voor repressieve handhaving volledig ten laste worden gebracht van de onder toezicht staande ondernemingen, hetgeen niet in overeenstemming is met het thans geldende kader *Maat houden*. Dat blijktens de toelichting in een interdepartementale werkgroep wordt gesproken over een herziening doet daaraan niet af.

Voorts erkent de Afdeling dat ondernemingen in de financiële sector een belang hebben bij adequaat toezicht en dat zij er profijt van hebben als het vertrouwen in de sector door streng toezicht zou toenemen. Het toezicht wordt evenwel primair in het publiek belang uitgeoefend. Het toezicht, eventueel door straffen te handhaven, strekt er toe in het algemeen belang de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Het toezicht is gericht op bescherming van klanten van financiële ondernemingen tegen een onzorgvuldige behandeling en ter bescherming van de maatschappij tegen niet solide financiële ondernemingen en op instabiele financiële sector. Het profijt van het toezicht is in die zin het profijt van de maatschappij als geheel. Het uitgangspunt dat het toezicht in de eerste plaats wordt uitgeoefend in het algemeen belang, brengt naar het oordeel van de Afdeling met zich dat het toezicht ook, ten minste ten dele, uit de algemene middelen moet worden gefinancierd. Hiermee wordt tevens uitdrukking gegeven

---

⁹ Memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 5.

aan het feit dat niet enkel de groep ondernemingen profijt heeft van het toezicht maar de maatschappij als geheel. Het 'groepsprofijt' kan derhalve geen rechtvaardiging vormen voor het volledig afschaffen van de overheidsbijdrage.

Het voorgaande lijkt ook het uitgangspunt te zijn dat nog onlangs door de regering is gekozen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt en enige andere wetten in verband met de stroomlijning van het door de Autoriteit Consument en Markt te houden markttoezicht.¹⁰ In dat wetsvoorstel is een regeling opgenomen voor de doorberekening van de kosten van het toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Zo wordt bepaald dat de kosten van de ACM die samenhangen met de uitvoering van de wettelijke taken in beginsel ten laste worden gebracht van marktorganisaties. De kosten van de ACM die samenhangen met het uit eigen beweging doen van marktonderzoeken en maken van rapportages, met de behandeling van bezwaaren beroepschriften, met het bestraffen van overtredingen waaronder het nemen en bekendmaken van besluiten omtrent het opleggen van bestuurlijke sancties en bindende aanwijzingen, met werkzaamheden die uitsluitend ten behoeve van andere overheidsorganisaties worden verricht, en met het geven van deskundige raad worden echter niet ten laste gebracht van marktorganisaties maar komen ten laste van de algemene middelen.¹¹ In dezelfde zin bepaalt artikel 12 van de Wet marktordening gezondheidszorg dat het budget voor de beheerskosten van de Nederlandse zorgautoriteit wordt gedekt uit 's Rijks kas. Met het onderhavige voorstel wordt een fundamenteel afwijkende keuze gemaakt.

c. De Afdeling merkt voorts op dat de toezichthouders op onderdelen de bevoegdheid hebben om algemeen verbindende voorschriften vast te stellen. De Raad van State heeft reeds eerder opgemerkt dat het niet op voorhand evident is dat in de verdeling van verantwoordelijkheid tussen de overheid en marktpartijen voor de betaling van de kosten die voortvloeien uit het opstellen van regels waaraan deze marktpartijen door de overheid gehouden worden, deze kosten niet ten laste zouden moeten komen van de algemene middelen.¹² Hij adviseerde van doorberekening van die kosten af te zien. De regering heeft de Raad van State destijds in die argumentatie gevolgd.

d. Ten slotte wijst de Afdeling op het volgende. Hiervoor is reeds opgemerkt dat het huidige bekostigingsstelsel van het financieel toezicht op 1 januari 2013 in werking is getreden. De voornaamste argumenten voor aanpassing van het destijds geldende bekostigingssysteem waren volgens de toelichting onder meer het creëren van duidelijkheid over de verdeling van de kosten van de AFM en DNB

¹⁰ Kamerstukken I 2013/14, 33 622, A.

¹¹ Artikel 6a van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt.

¹² Advies van de Raad van State van 25 januari 2008 over het voorstel wet tot wijziging van de Wet toezicht financiële verslaggeving in verband met het in die wet opnemen van de taak van de Autoriteit Financiële Markten om het Nederlandse aandeel in de kosten van de International Accounting Standards Board te heffen en te innen (W06.07.0485/III, Bijvoegsel Staatscourant 10 juni 2008, nr. 109).

tussen enerzijds de overheid en anderzijds marktpartijen en instellingen die deel uitmaken van de financiële sector, en het beperken van fluctuaties in de jaarlijks op te leggen heffingen doordat deze in beginsel voor een periode van vijf jaar zouden worden vastgesteld.¹³

Het voorstel gaat voorbij aan de argumenten die destijds aanleiding hebben gegeven voor de Wbft en doet afbreuk aan hetgeen met de invoering van die wet werd beoogd, te weten duidelijkheid en stabiliteit. De Afdeling vraagt in dit verband aandacht voor het belang van goede wetgeving, hetgeen onder meer inhoudt dat deze bestendig en consistent is. Dat is zowel in het belang van hen voor wie de wet rechten en plichten bevat als van de instanties die met de uitvoering zijn belast. Een zo snelle en beperkt gemotiveerde koersverandering als die van het wetsvoorstel doet geen recht aan dit uitgangspunt. Daar komt bij dat de Minister van Financiën bij de behandeling van het voorstel van de Wbft in de Eerste Kamer uitdrukkelijk heeft opgemerkt dat de stijging in de toezichtlasten zonder een overheidsbijdrage met name voor kleine instellingen buitenproportioneel zou zijn.¹⁴ Dit roept de vraag op waarom van een dergelijk gevolg thans geen sprake meer zou zijn.

e. Conclusie

De Afdeling concludeert dat een motivering voor het voorstel ontbreekt. Zij is van oordeel dat groepsprofijt geen rechtvaardiging kan vormen voor het volledig afschaffen van de overheidsbijdrage aan het toezicht. Het uitgangspunt dat het toezicht in de eerste plaats wordt uitgeoefend in het algemeen belang brengt met zich dat het toezicht ook, ten minste ten dele, uit de algemene middelen moet worden gefinancierd. Daarbij doet een zo snelle en beperkt gemotiveerde koersverandering als die van het wetsvoorstel afbreuk aan het uitgangspunt van bestendige wetgeving.

De Afdeling adviseert in het licht van al het voorgaande het volledig afschaffen van de overheidsbijdrage aan de bekostiging van het financieel toezicht te heroverwegen.

2. Houders van een Europees paspoort

Op grond van (de meeste) Europese richtlijnen op het terrein van de financiële markten kunnen ondernemingen die in een bepaalde lidstaat een vergunning hebben op basis van die vergunning ook in andere lidstaten actief zijn. Dit is het zogenoemde Europees paspoort. Zij kunnen met dit paspoort zonder in de lidstaat van ontvangst een afzonderlijke vergunning aan te vragen zich daar vestigen of daar diensten aanbieden. De kosten voor het toezicht op houders van een Europees paspoort worden thans betaald uit de overheidsbijdrage. Deze ondernemingen betalen dus geen jaarlijkse bijdrage aan de kosten voor het lopende toezicht. Met de afschaffing van de overheidsbijdrage verandert dit en zullen

---

¹³ Kamerstukken II 2011/12, 33 057, nr. 3.

¹⁴ Handelingen I, 22 mei 2012, 30-6-30.

houders van een Europees paspoort een jaarlijkse bijdrage moeten gaan betalen. De Afdeling maakt wat betreft deze jaarlijkse bijdrage twee opmerkingen.

a. Verschillende richtlijnen bepalen uitdrukkelijk dat aan ondernemingen met een Europees paspoort geen nadere voorwaarden voor toetreding mogen worden gesteld. Zo bepaalt artikel 16 van de ICBE-richtlijn¹⁵ dat lidstaten er zorg voor dragen dat een beheermaatschappij waaraan haar lidstaat van herkomst een vergunning heeft verleend, op hun grondgebied de onder deze vergunning vallende werkzaamheden zowel door middel van het vestigen van een bijkantoor als door middel van het vrij verrichten van diensten mag uitoefenen. Het tweede lid bepaalt dat de lidstaten de vestiging van een bijkantoor of het verrichten van diensten niet afhankelijk stellen van een vergunning en dit evenmin onderwerpen aan bijkomende verplichtingen ten aanzien van eigen kapitaal of aan maatregelen van gelijke werking. In dezelfde zin bepaalt artikel 32 van de richtlijn MIFID¹⁶ dat de lidstaten [...] geen aanvullende eisen inzake de organisatie en exploitatie van het bijkantoor mogen stellen met betrekking tot de aangelegenheden die door de richtlijn worden bestreken. Uit deze bepalingen zou afgeleid kunnen worden dat de jaarlijkse bijdrage als een nadere voorwaarde gekwalificeerd kan worden. Aan de andere kant kan uit de rechtspraak van het Hof van Justitie afgeleid worden dat de lidstaten, indien hen in richtlijnen bepaalde maatregelen worden voorgeschreven, zij de betrokkenen onder bepaalde voorwaarden kosten in rekening kunnen brengen.¹⁷

De Afdeling adviseert in de toelichting op het vorenstaande in te gaan.

b. De Afdeling merkt vervolgens op dat niet voor alle ondernemingen die over een Europees paspoort kunnen beschikken een grondslag lijkt te zijn om de kosten van het toezicht door te berekenen. Alleen voor het toezicht door DNB op banken met zetel in een andere lidstaat is in de nieuwe bijlage III een regeling getroffen. Ten aanzien van andere typen ondernemingen of het toezicht van de AFM op banken met zetel in een andere lidstaat, wordt niets geregeld.

De Afdeling merkt verder op dat niet op voorhand duidelijk is welke maatstaf zal worden gebruikt voor de berekening van de hoogte van de individuele bijdrage van een onderneming met zetel buiten Nederland aan het procentuele aandeel van categorie ondernemingen waartoe hij behoort. Ook hier geldt dat alleen voor het

---

¹⁵ Richtlijn 2009/65/EG van het Europees parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's).

¹⁶ Richtlijn 2004/39/EG van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad.

¹⁷ Zie bijvoorbeeld zaak 46/76, Bauhuis en zaak C-508/10 Commissie/Nederland

toezicht door DNB op banken met zetel in een andere lidstaat een regeling is getroffen.¹⁸

Ziet de Afdeling het goed dan is thans veelal gekozen voor een maatstaf die, kort gezegd, overeenkomt met de relatieve omvang van de onderneming ten opzichte van andere ondernemingen binnen die categorie. Zo wordt het aandeel van een beleggingsinstelling bepaald aan de hand van het balanstotaal waarover beheer wordt gevoerd en het aandeel van een bank aan de hand van de minimum omvang van het toetsingsvermogen. Een dergelijk criterium lijkt niet passend indien het een onderneming betreft die hoofdzakelijk niet in Nederland actief is.

De Afdeling adviseert het voorstel in het licht van het voorgaande aan te vullen.

3. Doorberekening kosten toezichttaken ECB

Ingevolge het voorgestelde artikel 17 Wbft zal DNB de kosten die samenhangen met de voorbereiding van de overdracht van het toezicht op de systeemrelevante banken aan de ECB, doorberekenen aan die banken. Het betreft in dat verband onder meer de doorlichting van de balansen van die banken, de zogenoemde Asset Quality Review.

De Afdeling merkt op dat, nu de overdracht van het toezicht aan de ECB is voorzien per 4 november 2014, het hier kosten betreft die reeds thans door DNB worden gemaakt. Op grond van het geldende bekostigingskader kunnen deze kosten niet aan de betreffende ondernemingen worden doorberekend. De Afdeling merkt op dat daarmee sprake is van het met terugwerkende kracht invoeren van een belastende maatregel. Het feit dat doorberekening pas in 2015 zal geschieden op grond van het uit deze kosten voortvloeiende negatieve exploitatiesaldo, doet daaraan niet af.

De Afdeling wijst op eerdere adviezen waarin is opgemerkt dat aan belastende maatregelen zoals in casu, geen terugwerkende kracht mag worden gegeven, tenzij bijzondere omstandigheden een afwijking van deze regel rechtvaardigen. Die omstandigheden kunnen worden gevormd door een omvangrijk oneigenlijk gebruik of misbruik van een wettelijke voorziening of door aanmerkelijke aankondigingseffecten.¹⁹ De Afdeling is van oordeel dat daarvan in het onderhavige geval geen sprake is. Zij adviseert het voorgestelde artikel 17 Wbft te schrappen.

¹⁸ Waarbij overigens slechts wordt bepaald dat een 'vast te heffen bedrag wordt gehanteerd' onduidelijk is hoe dat bedrag zal worden bepaald.

¹⁹ Zie onder meer de adviezen van de Afdeling advisering van de Raad van State van 24 juli 2013 over het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 in verband met de invoering van een compartimenteringsreserve (Wet compartimenteringsreserve), (W06.13.0221/III, Kamerstukken II 2012/13, 33 713, nr. 4) en van 10 januari 2013 over het voorstel van wet tot wijziging van de Wet verhuurderheffing (W04.12.0513/I, Kamerstukken II 2012/13, 33 515, nr. 4). Zie ook aanwijzing 167 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

4. De Afdeling verwijst naar de bij dit advies behorende redactionele bijlage.

De Afdeling advisering van de Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet niet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De vice-president van de Raad van State,

10.2.e

Redactionele bijlage bij het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State betreffende no.W06.14.0056/III

- In het voorgestelde artikel 13, vierde lid, bezien of de kosten bedoeld in artikel 7 zesde lid, onderdeel c, niet worden toegerekend aan alle banken in plaats van slechts de systeemrelevante banken.

Ministerie van Financiën
FM 2014 / 896
Ontv. 26-5-2014
Uiterl. afdoening
Dossiernummer
Trefwoord/DSP code
Paraaf voor archiveren

NP

- Minister
- Staatssecr.
- Secr. Gen.
- Th. Gen.
- cc. FM

De minister van Financiën
ir. J.R.V.A. Dijsselbloem
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 1 van 18

Telefoon 10.2.e.

E-mail 10.2.e. @afm.nl

Betreft Advies tarieven doorlopend toezicht 2014
Wet bekostiging financieel toezicht

Geachte heer Dijsselbloem,

Het bestuur van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') voorziet u van advies over de tarieven voor de heffingen van het doorlopend toezicht 2014 (hierna 'tarieven 2014') voor het AFM toezicht. In dit advies komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Gehanteerde bij de markt in rekening te brengen bedragen;
2. Gehanteerde uitgangspunten bij de tariefberekening;
3. Tarieven;
4. Planning.

1. Gehanteerde bij de markt in rekening te brengen bedragen

Het aan de markt door te berekenen bedrag 2014 van € 51,7 miljoen is als volgt opgebouwd (bedragen in miljoen):

Jaar	2014	2013
Begrote lasten	€ 84,3	€ 85,3
Begrote lasten eenmalige toezichthandelingen	-/- € 8,0	-/- € 8,8
Overheidsbijdrage Wbft	-/- € 20,2	-/- € 20,0
Begrote lasten BES	-/- € 0,4	-/- € 0,5
	<u>-/- € 28,6</u>	<u>-/- € 29,3</u>
Door te berekenen bedrag op basis van de begroting	€ 55,7	€ 55,9 ¹
Exploitatieresultaat voorgaand jaar (-/- = overschot)	-/- € 4,0	€ 2,8
Totaal 'doorlopend toezicht' voor rekening markt	<u>€ 51,7</u>	<u>€ 58,7</u>

¹ Door afrondingen ontstaan verschillen. Deze kunnen zich in dit document op meerdere plaatsen voordoen.

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 2 van 18

De tarieven 2014 zijn conform de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) berekend op basis van de begroting 2014 onder aftrek van het exploitatieoverschot 2013. Dit bedrag (ad. € 51,7 mln.) is vervolgens op basis van de procentuele aandelen zoals deze zijn opgenomen in bijlage II van de Wbft verdeeld over de 15 toezichtcategorieën. In bijlage A presenteren wij de voorgestelde tarieven 2014, inclusief een vergelijking met de vastgestelde tarieven 2013. In bijlage B staan de door te berekenen bedragen aan de markt 2014 en 2013 per toezichtcategorie vermeld.

De tarieven 2013 zijn, in tegenstelling tot de tarieven 2014, uitsluitend berekend op basis van de begroting 2013 (€ 55,7 mln.). Het deel van het te verrekenen exploitatietekort uit 2012 dat ten laste van de markt kwam van € 2,8 miljoen, is conform de overgangsbepalingen Wbft in 2013 verrekend op grond van het voormalig bekostigingssysteem en de van toepassing zijnde indeling van de toenmalige toezichtcategorieën. De reden was dat hierdoor een duidelijke scheiding werd aangebracht tussen het voormalige en huidige bekostigingssysteem. Door het verschil in grondslag van de berekening van de tarieven 2014 en 2013 zijn deze niet direct vergelijkbaar. In bijlage C geven wij een toelichting bij de tarieven 2014 en de effecten op de heffing 2014 per toezichtcategorie, wederom in relatie tot die van 2013.

2. Gehanteerde uitgangspunten bij de tariefberekening

Voor de tariefberekening zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals deze zijn toegepast bij de inwerkingtreding van de Wbft per 2013 en de vaststelling van de tarieven voor het doorlopend toezicht 2013. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in bijlage D bij deze brief.

Ten aanzien van de opbouw van de staffels en bandbreedtes zijn geen wijzigingen doorgevoerd. In dit advies is wel licht afgeweken van uitgangspunt 1e en 1f uit bijlage D waarin is opgenomen dat het minimumtarief € 750 bedraagt en in beginsel gelijk blijft. Dit beginsel wordt in dit voorstel nader gespecificeerd in die zin dat als het door te berekenen bedrag van een toezichtcategorie significant afwijkt van het door te berekenen bedrag in het voorgaande jaar, ook het minimumtarief wordt aangepast. De reden hiervoor is dat, bij toezichtcategorieën met veel kleine en weinig grote ondernemingen zoals adviseurs en bemiddelaars, de vele kleine ondernemingen niet of nauwelijks profiteren van het lagere door te berekenen bedrag in 2014.

Andersom geldt dit ook, in de zin dat bij hogere door te berekenen bedragen, vrijwel de gehele verhoging ten laste komt van enkele grote ondernemingen. Dit doet zich als de overheidsbijdrage in 2015 daadwerkelijk wegvalt. In dat geval stelt de AFM voor het minimumtarief voor de adviseurs en bemiddelaars te verhogen.

De tarieven 2014 zijn uitsluitend geconsulteerd bij de vertegenwoordigende organisaties van de beleggingsinstellingen en adviseurs en bemiddelaars. Consultatie bij de overige vertegenwoordigende organisaties is niet nodig omdat de tarieven zijn vastgesteld conform de uitgangspunten voor de tariefbepaling; uitgangspunten die wij vorig jaar uitvoering met hen hebben besproken. Het niet consulteren is mede ingegeven doordat het exploitatieresultaat op AFM niveau en niet meer per toezichtcategorie wordt verrekend. Hierdoor zijn de fluctuaties van de tarieven op het niveau van de toezichtcategorieën aanzienlijk minder.

Datum 23 mei 2014
Ons kenmerk 10.2.e.
Pagina 3 van 18

Consultatie beleggingsinstellingen

Voor beleggingsinstellingen geldt dat in 2013 de AFM is ingevoerd en hierdoor het procentueel aandeel is verhoogd van 8,6% in 2013 naar 12,4% in 2014. Dutch Fund and Asset Management Association (hierna: Dufas), de vertegenwoordigende organisatie voor beleggingsinstellingen, kan zich vinden in de toegepaste zienswijze. Deze houdt in dat bij de tariefberekening de aannames zijn gehanteerd voor wat betreft de toename van de populatie en de verwachte tijdstippen van verlening van de vergunning zoals deze golden bij de vaststelling van het (hogere) procentuele aandeel. Wel heeft Dufas de wens geuit om het tarief in de voorlaatste bandbreedte te verlagen opdat de spreiding van het risico van het wegvallen van beleggingsinstellingen die een heffing krijgen in deze bandbreedte vermindert. AFM heeft begrip voor dit standpunt, maar volgt dit advies niet omdat zij de uitgangspunten en bandbreedtes zoals in 2013 vastgesteld niet jaarlijks wil herzien vanwege de voorzienbaarheid van de hoogte van de heffingen dat de Wbft beoogt.

Consultatie adviseurs en bemiddelaars

Bij adviseurs en bemiddelaars wordt voorgesteld het minimumtarief te verlagen van € 750 (2013) naar € 650 (2014). Dit is een lichte afwijking ten opzichte van het geformuleerde uitgangspunt in 2013 om het minimumtarief vast te stellen op € 750. De reden is om significante tariefdalingen en -verhogingen evenredig te verdelen tussen grote en kleine ondernemingen.

De vertegenwoordigende organisatie Adviseurs in Financiële Zekerheid (Adfiz) ondersteunt het voorstel van AFM ten aanzien van 2014. Daarnaast verzoekt zij de AFM zorgvuldig en tijdig te communiceren over de verwachte verhoging van het minimumtarief in verband met het voornemen de overheidsbijdrage per 2015 af te schaffen. De AFM onderschrijft dit verzoek en zal in de communicatie rondom de heffingen 2014 hier aandacht aan besteden.

3. Tarieven

Tarieven 2014 per toezichtcategorie

Een overzicht van de voorgestelde tarieven 2014 vindt u in bijlage A bij deze brief.

Tarieven vanaf 2015

De regering heeft het voornemen om de overheidsbijdrage vanaf 2015 af te schaffen. Dit heeft tot gevolg dat de heffingen 2015 ten opzichte van 2014 aanzienlijk zullen stijgen. De omvang per toezichtcategorie verschilt en is afhankelijk van de mate waarin de overheid in het verleden heeft bijgedragen aan de kosten van het toezicht op de betreffende toezichtcategorie. AFM zal in de komende periode, onder meer bij het opleggen van de heffing over 2014, de onder toezichtstaande ondernemingen hierover informeren.

4. Planning

De vaststellingsregeling tarieven 2014 Wbft dient vastgesteld te worden voor 1 juni 2014. De AFM stelt het op prijs indien u de vaststellingregelingen en de toelichting voorafgaand aan de vaststelling en publicatie eerst in concept aan de AFM zendt. Dit geeft ons de mogelijkheid eventuele laatste technische bijstellingen te kunnen delen en na afstemming indien nodig te verwerken. Wij zijn uiteraard bereid u een nadere toelichting te geven op de voorgestelde tarieven 2014 en de effecten op de diverse toezichtcategorieën.

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 4 van 18

Voor vragen over de totstandkoming van de tarieven kunt u contact doen laten opnemen met de heer 10.2.e., telefoonnummer 10.2.e.

Bijlagen

Bijlage A : Overzicht voorgestelde tarieven 2014 voor doorlopend toezicht per toezichtcategorie;

Bijlage B : Toelichting bij de tarieven 2014 en effecten op de heffing 2014 per toezichtcategorie;

Bijlage C : Door te berekenen bedragen aan de markt 2014 en 2013 per toezichtcategorie;

Bijlage D : Uitgangspunten tariefberekening.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten
10.2.e.

ir. M.W.L. van Vroonhoven MBA
Voorzitter van het bestuur

10.2.e.

mr. drs. G.J. Everts RA
Bestuurslid

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 5 van 18

Bijlage A: Overzicht voorgestelde tarieven 2014 voor doorlopend toezicht per toezichtcategorie

Toezichtcategorie	Maatstaf	Bandbreedtes	Tarieven 2014	Tarieven 2013
Aanbieders van krediet	<i>Particuliere cliënten:</i> Aantal particuliere cliënten dat met de aanbieder rechtstreeks of middellijk als wederpartij een overeenkomst is aangegaan inzake krediet	0 > 0 t/m 5.000 cliënten > 5.000 t/m 10.000 cliënten > 10.000 t/m 100.000 cliënten > 100.000 cliënten	€ 1.000 per instelling € 2,65 per cliënt € 1,85 per cliënt € 0,26 per cliënt € 0,13 per cliënt	€ 1.000 per instelling € 2,50 per cliënt € 1,75 per cliënt € 0,25 per cliënt € 0,12 per cliënt
Accountants-organisaties	<i>Omzet:</i> Omzet uit wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang en bij controlecliënten die geen organisaties van openbaar belang zijn	0 Omzet uit OOB controles > € 0 t/m €10 miljoen > € 10 miljoen t/m € 20 miljoen > € 20 miljoen Omzet uit niet OOB controles > € 0 t/m € 20 miljoen > € 20 miljoen t/m € 100 miljoen > € 100 miljoen	€ 1.350 per instelling € 24.000 per miljoen € 11.500 per miljoen € 6.200 per miljoen € 7.300 per miljoen € 4.100 per miljoen € 1.500 per miljoen	€ 1.500 per instelling € 27.000 per miljoen € 13.000 per miljoen € 7.000 per miljoen € 8.300 per miljoen € 4.600 per miljoen € 1.700 per miljoen
Adviseurs en bemiddelaars	<i>Fte's:</i> Het aantal werknemers en andere personen, die zich onder verantwoordelijkheid van de financiële dienstverlener direct of indirect bezighouden met financiële dienstverlening, waarbij het aantal deeltijd-medewerkers wordt omgerekend naar voltijdmedewerkers	0 > 0 t/m 20,0 > 20,0 t/m 200,0 > 200,0 t/m 500,0 > 500,0	€ 650 per instelling € 195 per fte € 178 per fte € 36 per fte € 9 per fte	€ 750 per instelling € 220 per fte € 200 per fte € 40 per fte € 10 per fte
Afwikkel-ondernemingen, betaalinstanties en elektronisch geldinstellingen	Provisie-inkomsten	> € 0 t/m € 0,2 miljoen > € 0,2 miljoen t/m € 0,5 miljoen > € 0,5 miljoen t/m € 1 miljoen > € 1 miljoen t/m € 5 miljoen > € 5 miljoen	€ 425 per instelling € 850 per instelling € 1.275 per instelling € 1.700 per instelling € 2.125 per instelling	€ 550 per instelling € 1.100 per instelling € 1.650 per instelling € 2.200 per instelling € 2.750 per instelling
Banken en clearinginstellingen	<i>Minimum omvang toetsingsvermogen:</i> Minimum omvang toetsingsvermogen berekend conform de regels die op grond van artikel 3:57 Wft worden bepaald	0 > € 0 t/m €80 miljoen > € 80 miljoen t/m € 400 miljoen > € 400 miljoen t/m € 4.000 miljoen > € 4.000 miljoen	€ 6.200 per instelling € 735 per miljoen € 318 per miljoen € 166 per miljoen € 48 per miljoen	€ 6.500 per instelling € 775 per miljoen € 335 per miljoen € 175 per miljoen € 51 per miljoen
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten	<i>Balanstotaal:</i> Het gezamenlijk balanstotaal waarover beheer wordt gevoerd	0 > € 0 t/m € 5.000 miljoen > € 5.000 miljoen t/m € 10.000 miljoen > € 10.000 miljoen t/m € 15.000 miljoen > € 15.000 miljoen	€ 5.800 per instelling € 39,50 per miljoen € 22,00 per miljoen € 1,75 per miljoen € 0,10 per miljoen	€ 6.500 per instelling € 45,00 per miljoen € 25,00 per miljoen € 2,00 per miljoen € 1,00 per miljoen
Beleggings-ondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	<i>Vergunningtypen in combinatie met effectenrekeningen:</i> a. vergunningtypen voor het verlenen van beleggingsdiensten als bedoeld in artikel 1:1 van de Wft;	Vergunningtypen Vergunning voor het ontvangen en doorgeven van orders als bedoeld in artikel 1:1 Wft	€ 760 per vergunning	€ 900 per vergunning

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 6 van 18

Toezichtcategorie	Maatstaf	Bandbreedtes	Tarieven 2014	Tarieven 2013
	b. het aantal effectenrekeningen bij of in beheer bij de desbetreffende instelling	<p>Vergunning voor het uitvoeren van orders voor rekening van cliënten als bedoeld in artikel 1:1 Wft</p> <p>Vergunning vermogensbeheer als bedoeld in artikel 1:1 Wft</p> <p>Vergunning voor beleggingsadvies als bedoeld in artikel 1:1 Wft</p> <p>Vergunning voor het begeleiden of overnemen van emissies met plaatsingsgaranties als bedoeld in artikel 1:1 Wft</p> <p>Vergunning voor het begeleiden van emissies zonder plaatsingsgarantie als bedoeld in artikel 1:1 Wft</p> <p>en</p> <p>0 t/m 100 effectenrekeningen (erk) > 100 t/m 1.000 effectenrekeningen > 1.000 t/m 10.000 effectenrekeningen > 10.000 effectenrekeningen</p>	<p>€ 2.280 per vergunning</p> <p>€ 3.040 per vergunning</p> <p>€ 2.280 per vergunning</p> <p>€ 760 per vergunning</p> <p>€ 760 per vergunning</p> <p>€ 3,40 per erk € 2,70 per erk € 1,35 per erk € 0,67 per erk</p>	<p>€ 2.700 per vergunning</p> <p>€ 3.600 per vergunning</p> <p>€ 2.700 per vergunning</p> <p>€ 900 per vergunning</p> <p>€ 900 per vergunning</p> <p>€ 4,00 per erk € 3,20 per erk € 1,60 per erk € 0,80 per erk</p>
Beleggings-ondernemingen voor eigen rekening	<i>Handelaren:</i> Het aantal in Nederland werkzame personen dat door de onderneming is belast met het verrichten van transacties in financiële instrumenten	0 > 0	€ 375 per instelling € 890 per handelaar	€ 500 per instelling € 1.150 per handelaar
Centrale tegenpartijen	<i>Omzet:</i> De aan de hand van de artikelen 41, 42 en 43 van Verordening (EU) Nr. 648/2012 (EMIR-verordening) te bepalen waarde van het geheel aan middelen dat de centrale tegenpartij aanhoudt ter dekking van de risico's die zij loopt.	0 > 0 t/m 10 miljoen > 10 miljoen t/m 100 miljoen > 100 miljoen t/m 1.000 miljoen > 1.000 miljoen	€ 20.000 per instelling € 2.150 per miljoen € 650 per miljoen € 110 per miljoen € 80 per miljoen	Niet van toepassing
Effecten uitgevende instellingen: markt	<i>Marktkapitalisatie:</i> De gemiddelde marktkapitalisatie van de instelling.	<p>Voor aandelen</p> <p>0 > € 0 t/m €500 miljoen > € 500 miljoen t/m € 1.000 miljoen > € 1.000 miljoen t/m € 5.000 miljoen > € 5.000 miljoen</p> <p>Voor effecten uitgevende instellingen voor zover het beleggingsmaatschappijen betreft</p> <p>0 > € 0</p> <p>Voor schuldpapier</p> <p>0 > € 0</p>	<p>€ 5.700 per instelling € 17,65 per miljoen € 10,75 per miljoen € 5,00 per miljoen € 0,30 per miljoen</p> <p>€ 775 per instelling € 0</p> <p>€ 575 per instelling € 0</p>	<p>€ 7.500 per instelling € 23,00 per miljoen € 14,00 per miljoen € 6,50 per miljoen € 0,40 per miljoen</p> <p>€ 1.000 per instelling € 0</p> <p>€ 750 per instelling € 0</p>

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk

10.2.e.

Pagina

7 van 18

Toezichtcategorie	Maatstaf	Bandbreedtes	Tarieven 2014	Tarieven 2013
Effecten uitgevende instellingen: verslaggeving	<i>Marktkapitalisatie terwijl voor partijen die geen marktkapitalisatie kennen het eigen vermogen relevant is:</i> <i>Marktkapitalisatie:</i> De gemiddelde marktkapitalisatie van de instelling. <i>Eigen vermogen:</i> Eigen vermogen.	Geconsolideerde jaarrekening 0 > € 0 t/m € 500 miljoen > € 500 miljoen t/m € 1.000 miljoen > € 1.000 miljoen t/m € 5.000 miljoen > € 5.000 miljoen Ongeconsolideerde jaarrekening 0 > € 0	€ 6.200 per instelling € 23,20 per miljoen € 14,10 per miljoen € 7,05 per miljoen € 0,40 per miljoen € 2.900 per instelling € 0	€ 7.500 per instelling € 28,00 per miljoen € 17,00 per miljoen € 8,50 per miljoen € 0,50 per miljoen € 3.500 per instelling € 0
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	<i>Transacties:</i> Het aantal transacties (enkele telling) in financiële instrumenten dat tot stand is gekomen volgens de regels en de systemen van de desbetreffende gereguleerde markt of multilaterale handelsfaciliteit	0 > 0 t/m 10.000 transacties > 10.000 t/m 100.000 transacties > 100.000 t/m 1.000.000 transacties > 1.000.000 transacties	€ 43.000 per instelling € 0,430 per transactie € 0,130 per transactie € 0,022 per transactie € 0,015 per transactie	€ 50.000 per instelling € 0,5000 per transactie € 0,1500 per transactie € 0,0250 per transactie € 0,0175 per transactie
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	Deze categorie kent twee heffingsmaatstaven die beide worden toegepast: <i>1. Deelnemers:</i> Aantal actieve deelnemers <i>2. Vermogen:</i> Som van de technische voorzieningen en het eigen vermogen	0 > 0 t/m 100.000 deelnemers > 100.000 t/m 500.000 deelnemers > 500.000 t/m 1.000.000 deelnemers > 1.000.000 deelnemers en > € 0 t/m € 10.000 miljoen > € 10.000 miljoen t/m € 50.000 miljoen > € 50.000 miljoen t/m € 100.000 mln. > € 100.000 miljoen	€ 625 per instelling € 0,34 per deelnemer € 0,04 per deelnemer € 0,02 per deelnemer € 0,01 per deelnemer € 2,15 per miljoen € 0,30 per miljoen € 0,08 per miljoen € 0,03 per miljoen	€ 750 per instelling € 0,39 per deelnemer € 0,05 per deelnemer € 0,02 per deelnemer € 0,01 per deelnemer € 2,70 per miljoen € 0,38 per miljoen € 0,10 per miljoen € 0,04 per miljoen
Verzekeraars: Leven- en pensioen	<i>Premie-inkomen:</i> Bruto premie-inkomen in Nederland uit pensioenverzekeringen en levensverzekeringen	0 > € 0 t/m € 1.000 miljoen > € 1.000 miljoen t/m € 2.000 miljoen > € 2.000 miljoen t/m € 3.000 miljoen > € 3.000 miljoen	€ 2.700 per instelling € 470 per miljoen € 280 per miljoen € 95 per miljoen € 24 per miljoen	€ 2.500 per instelling € 436 per miljoen € 260 per miljoen € 88 per miljoen € 22 per miljoen
Verzekeraars: Schade	<i>Premie-inkomen:</i> Bruto premie-inkomen in Nederland	0 > € 0 t/m € 1.000 miljoen > € 1.000 miljoen t/m € 2.000 miljoen > € 2.000 miljoen t/m € 3.000 miljoen > € 3.000 miljoen	€ 875 per instelling € 26,30 per miljoen € 15,75 per miljoen € 5,25 per miljoen € 1,30 per miljoen	€ 750 per instelling € 22,50 per miljoen € 13,50 per miljoen € 4,50 per miljoen € 1,10 per miljoen

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 8 van 18

Bijlage B: Toelichting bij de tarieven 2014 en effecten op de heffing 2014 per toezichtcategorie

In deze bijlage wordt per toezichtcategorie een toelichting gegeven op de voorgestelde tarieven 2014 en de invloed die deze hebben op de uiteindelijke heffingen 2014 ten opzichte van 2013.

Tarieven

De tabel op de volgende bladzijde bevat per kolom de volgende informatie ten aanzien van de tarieven:

1. Indicatie van het verschil van de voorgestelde tarieven 2014 ten opzichte van vastgestelde tarieven 2013;
2. Indicatie van het bedrag waarop de tarieven zijn berekend. Kolom 2 is een samenstel van de kolommen 2a, 2b en 2c:
  - 2a Mutatie procentueel aandeel 2014 ten opzichte van 2013 zoals opgenomen in bijlage II Wbft;
  - 2b Mutatie begroting 2014 ten opzichte van 2013;
  - 2c Verrekening exploitatiesaldo 2013 in 2014;
3. Mutatie omvang populatie in 2014 ten opzichte van 2013 (kolom 4).
Een dalende populatie heeft een verhogend effect op de tarieven. Een + indicatie betekent een verhogend effect op de tarieven;
4. Mutatie van de totale heffingsmaatstaven en de onderlinge verdeling van de heffingsmaatstaf in 2014 ten opzichte van 2013 (kolom 5).
Een daling van de maatstafwaarden heeft een verhogend effect op de tarieven. Een + indicatie betekent een verhogend effect op de tarieven.

Heffingen

Het verschil tussen de uiteindelijke heffing over 2013 en 2014 voor een individuele onderneming wordt naast het verschil in het tarief nog beïnvloed door de volgende oorzaken:

1. De heffingsmaatstaf van de individuele onderneming kan afwijken;
2. Er was in 2013 nog een te verrekenen overschot of tekort uit 2012 dat in 2013 apart is verrekend.
Hierdoor is de heffing over 2013 op basis van de maatstaven en tarieven 2013 verlaagd of verhoogd met dit te verrekenen overschot of tekort.

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk

10.2.e.

Pagina

9 van 18

Overzicht van de impact op het tarief door verschillende oorzaken.							
	Stijging (+) en Daling (-) tarief 2014 tov 2013	Mutatie te heffen bedrag 2014 tov 2013 waarop tarief is berekend	Mutatie procentueel aandeel 2014 tov 2013	Mutatie AFM begroting 2014 tot 2013	Gevolg verrekening exploitatie resultaat 2013 in 2014 op tarief	Gevolg mutatie Populatie 2014 tov 2013 op tarief	Gevolg Mutatie totaal maatstaven 2014 tov 2013 op tarief
	1	2	2a	2b	2c	4	5
Aanbieders van krediet	+	0	+	0	-	+	+
Accountantsorganisaties	-	--	-	0	-	+	+
Adviseurs en bemiddelaars	-	--	-	0	-	+	-
Afwikkelondernemingen, betaalinstellingen en elektronisch geldinstellingen	--	-	0	0	-	--	--
Banken en clearinginstellingen	-	-	-	0	-	0	+
Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten ²	-	++	++	0	-	-	-
Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening, exclusief exploitanten van een MTF	--	--	-	0	-	+	-
Beleggingsondernemingen voor eigen rekening	--	--	--	0	-	0	-
Centrale tegenpartijen	n.v.t., nieuwe toezicht categorie	Nieuwe toezicht-categorie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Effecten uitgevende instellingen: markt	--	--	-	0	-	+	--
Effecten uitgevende instellingen: verslaggeving	--	--	-	0	-	+	--
Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten van een MTF	--	--	--	0	-	0	0
Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen	--	--	-	0	-	+	-
Verzekeraars: Leven- en pensioen	+	0	+	0	-	+	++
Verzekeraars: Schade	++	++	++	0	-	+	0

Tabel 2: een + aanduiding indiceert een verhogend effect op de tarieven; 0 = minder dan 2% stijging of daling, - = minder dan 10% daling, -- = meer dan 10% daling, + = minder dan 10% stijging, ++ = meer dan 10% stijging.

Een + aanduiding in kolom 4 betekent dat de mutatie in de populatie een verhogend effect heeft op het tarief. Feitelijk is dan de populatie in 2014 gedaald ten opzichte van de populatie bij tariefberekening in 2013.

Een + aanduiding in kolom 5 betekent dat de mutatie van de heffingsmaatstaven een verhogend effect heeft op het tarief. Feitelijk betekent dit dat het totaal van de maatstafwaarden is gedaald of de verdeling tussen grote en kleine ondernemingen is gewijzigd.

² Voor de beoordeling van de gegevens met betrekking tot de beleggingsinstellingen wordt verwezen naar de toelichting onder punt 6 op pagina 12.

Datum 23 mei 2014
Ons kenmerk 10.2.e.
Pagina 10 van 18

De wettelijke procentuele aandelen per toezichtcategorie voor 2014 en 2013 zoals deze in bijlage II van de Wbft zijn opgenomen, zijn in het kopje bij elke toelichting per toezichtcategorie tussen haakjes weergegeven. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de basis waarover de door te berekenen bedragen via deze procentuele aandelen zijn berekend tussen 2014 (€ 51,7 mln.) en 2013 (€ 55,9 mln.) verschilt. Zie hiervoor ook bijlage III.

1. Aanbieders van krediet (2014: 2,5% en 2013: 2,3%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening 2014 is gebaseerd is ongeveer gelijk aan het bedrag in 2013. De stijging van het procentueel aandeel wordt gecompenseerd door het exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumtarief blijft gehandhaafd op € 1.000. De variabele tarieven stijgen licht als gevolg van een iets kleinere populatie en lagere maatstafwaarden.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

De netto heffing 2014 zal ten opzichte van de heffing 2013 gemiddeld hoger uitvallen door de lichte stijging van de tarieven en omdat er in 2013 ook het apart verrekende exploitatieoverschot uit 2012 in mindering is gebracht op de heffing 2013.

2. Accountantsorganisaties (2014: 10,9% en 2013: 11,8%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening 2014 is gebaseerd is ongeveer 15% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het voorgestelde minimumbedrag wordt daarom verlaagd van € 1.500 naar € 1.350. De variabele tarieven worden tevens lager voorgesteld. Voor auditororganisaties derde landen geldt uitsluitend het minimumbedrag.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de accountantsorganisaties leidt het tariefvoorstel tot een gemiddeld lagere heffing van 10%. De reden dat de heffing niet met 15% daalt, is een kleinere populatie en lagere maatstafwaarden dan bij de tariefberekening 2013.

Voor de OOB Accountantsorganisaties geldt dat het netto effect van de lagere heffing 2014 ten opzichte van de betaalde heffing 2013 minder zal zijn omdat er in 2013 nog een overschot uit 2012 apart in mindering is gebracht op de heffing 2013.

3. Adviseurs en bemiddelaars (2014: 20,2% en 2013: 21,8%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening 2014 is gebaseerd is ongeveer 14% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumbedrag wordt daarom verlaagd van € 750 naar € 650 en de variabele tarieven worden tevens lager vastgesteld. De tarieven dalen iets minder dan 14% als gevolg van een iets dalende populatie adviseurs en bemiddelaars. Het effect van de dalende populatie op de tarieven is groter dan het effect van de iets hogere maatstafwaarden.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

De netto heffing 2014 ten opzichte van de heffing 2013 daalt gemiddeld met ongeveer 20% als gevolg van de lagere tarieven en dat er in 2013 nog een na te heffen bedrag uit 2012 van 17,4% van de heffing over 2012 in rekening is gebracht.

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 11 van 18

4. Afwikkelondernemingen, betaalinstellingen en elektronische geldinstellingen (2014: 0,1% en 2013: 0,1%)
Algemeen

Vanaf 2014 zijn de afwikkelondernemingen toegevoegd aan deze populatie. Het betreft een zeer beperkt aantal afwikkelondernemingen.

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening 2014 is gebaseerd is ongeveer 7% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een exploitatieoverschot uit 2013. De tarieven dalen met ongeveer 23% als gevolg van een hoger aantal ondernemingen dan waarbij tijdens de tariefberekening 2013 rekening was gehouden.

Wijziging heffingen 2014 ten opzichte van 2013

De heffingen dalen tevens met ongeveer 23%. Dit is vanaf 2013 een nieuwe populatie waardoor er in 2013 geen te verrekenen exploitatiesaldo was.

5. Banken en clearinginstellingen (2014: 16,5% en 2013: 17,1%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening 2014 is gebaseerd is ongeveer 11% lager dan het bedrag in 2013. De oorzaak is een iets lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumbedrag wordt verlaagd van € 6.500 naar € 6.200 en de variabele tarieven worden tevens lager voorgesteld.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de banken en clearinginstellingen geldt dat het gemiddeld netto effect van de lagere heffing 2014 ten opzichte van 2013 groter zal zijn omdat er in 2013 nog een na te heffen bedrag uit 2012 van 25% van de heffing over 2012 in rekening is gebracht. Als gevolg van wijzigingen in de hoogte van de heffingsmaatstaf van individuele banken ontstaat overigens een divers beeld over de hoogte van de heffing 2014 ten opzichte van 2013. Voor de meeste banken daalt de heffing.

6. Beleggingsinstellingen en aanbieders van beleggingsobjecten (2014: 12,4% en 2013: 8,6%)

Algemeen

Het procentuele aandeel van deze categorie is vanaf 2014 verhoogd in verband met de invoering van de AIFM. Hierdoor stijft het te heffen bedrag van € 4,8 mln. naar € 6,4 mln. Door de invoering van de AIFM nemen zowel de toezichttaken als de omvang van de populatie toe. Beleggingsinstellingen die nieuw onder het regime van de AIFM vallen kunnen de vergunning aanvragen tot 22 juli 2014. Bij de tariefberekening zijn de aannames gehanteerd voor wat betreft de toename van de populatie als de verwachte tijdstippen van verlening van de vergunning zoals deze golden bij de vaststelling van het hogere procentueel aandeel. Nieuwe beleggingsinstellingen krijgen een pro rata heffing vanaf vergunningverleningsdatum.

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

De tarieven 2014 zijn lager voorgesteld als gevolg van het exploitatieoverschot 2013 en de aanname dat de heffingsmaatstaf balanstotalen per afgelopen boekjaar (2013) gemiddelde 5% hoger zijn dan het jaar daarvoor (2012). Deze aanname is gebaseerd op een steekproef. Daarnaast is het tarief in de hoogste staffel met een balanstotaal van meer dan € 15 miljard verlaagd van € 1,00 naar € 0,10 per miljoen balanstotaal. De reden hiervoor is dat er beleggingsinstellingen onder het AIFM toezicht komen met een zeer hoog balanstotaal. Het gaat hier om fondsen die beleggingen beheren ten behoeve van pensioenfondsen. Om te voorkomen dat aan deze instellingen een extreem hoge heffing moet worden opgelegd wordt deze verlaging voorgesteld. Tot 2014 viel maar één beleggingsinstelling in deze staffel.

Datum 23 mei 2014
Ons kenmerk 10.2.e.
Pagina 12 van 18

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de beleggingsinstellingen die ook een heffing 2013 hebben ontvangen geldt dat de heffing 2014 op het niveau van 2013 zal liggen. Dit wordt veroorzaakt door lagere tarieven enerzijds en het feit dat er in 2013 nog een overschot uit 2012 in mindering is gebracht op de heffing 2013. Dit kan in op individueel niveau in verband een verschil in de hoogte van de heffingsmaatstaf tussen 2014 en 2013 verschillen.

7. *Beleggingsondernemingen niet voor eigen rekening (exclusief exploitanten MTF) (2014: 3,0% en 2013:3,3%)*

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 16% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. De tarieven worden als gevolg hiervan ook lager voorgesteld mede ook door toename van het aantal effectenrekeningen.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

De netto heffing zal in 2014 gemiddeld meer dan 16% dalen omdat er in 2013 nog een na te heffingen bedrag uit 2012 in rekening is gebracht van 23,6% van de heffing over 2012. De uiteindelijke heffing 2014 ten opzichte van 2013 verschilt per individuele beleggingsonderneming als gevolg van mogelijke wijziging in de vergunning typen of het aantal effectenrekeningen.

8. *Beleggingsondernemingen voor eigen rekening (2014: 0,4% en 2013:0,5%)*

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 26% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. De tarieven worden als gevolg hiervan ook lager voorgesteld. Het minimumbedrag wordt daarom verlaagd van € 500 naar € 375 en het tarief per handelaar wordt verlaagd van € 1.150 naar € 890.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de Beleggingsondernemingen voor eigen rekening geldt dat het gemiddeld netto effect van de lagere heffing 2014 ten opzichte van 2013 nog aanzienlijk groter zal zijn omdat er in 2013 nog een na te heffen bedrag uit 2012 van 52,1% van de heffing over 2012 in rekening is gebracht.

9. *Centrale tegenpartijen (2014: 0,3% en 2013: n.v.t.)*

Algemeen

Het betreft een nieuwe toezichtcategorie met een beperkt aantal ondernemingen waarvan de vergunningen in 2014 door DNB worden verleend. Tot 2014 werden de kosten van het toezicht gefinancierd door de overheid. Net als bij de beleggingsinstellingen zijn bij de tariefberekening de aannames gehanteerd zoals deze golden bij de vaststelling van het procentueel aandeel. De nieuwe Centrale Tegenpartijen krijgen een pro rata heffing vanaf vergunningverleningsdatum.

Tarieven 2014

De maatstafwaarde voor deze nieuwe heffingscategorie is: *Omzet*:

De aan de hand van de artikelen 41, 42 en 43 van Verordening (EU) Nr. 648/2012 (EMIR-verordening) te bepalen waarde van het geheel aan middelen dat de centrale tegenpartij aanhoudt ter dekking van de risico's die zij loopt.

Datum 23 mei 2014

Ons kenmerk 10.2.e.

Pagina 13 van 18

Bij de tarieven wordt een basisheffing voorgesteld van € 20.000 per onderneming en tarieven voor vier staffels die voor wat betreft de degressiviteit vergelijkbaar zijn met de tarieven voor de toezichtcategorie infrastructuur, marktexploitanten en MTF's.

10. Effecten uitgevende instellingen (eui's): markt (2014: 4,9% en 2013:5,3%)

Algemeen

De toezichtcategorie Effecten uitgevende instellingen: markt' bestaat uit drie te onderscheiden soorten ondernemingen: 'aandelen', 'beleggingsmaatschappijen' en 'schuldpapier'. De ondernemingen die aandelen uitgeven vormen de grootste groep.

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 15% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumbedrag voor 'aandelen' wordt daarom verlaagd van € 7.500 naar € 5.700, voor beleggingsmaatschappijen van € 1.000 naar € 775 en voor obligaties en schuldpapier van € 750 naar € 575. De variabele tarieven gelden alleen voor 'aandelen' en worden tevens verlaagd. De tarieven dalen relatief met meer dan 15% als gevolg van hogere heffingsmaatstafwaarden dan voor de heffing in 2013. De populatie is licht gedaald.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de 'Effecten uitgevende instellingen: markt' geldt dat ondanks de lagere tarieven de netto heffing in 2014 hoger kan zijn dan de heffing in 2013. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat er in 2013 een terug te geven bedrag was. Per onderneming kan dit verschillen omdat de hoogte van de teruggave in 2013 uit 2012 afhankelijk is van de subcategorie waartoe de onderneming in 2012 behoorde.

11. Effecten uitgevende instellingen: verslaggeving (2014: 8,4% en 2013:9,1%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 15% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumbedrag voor effecten uitgevende ondernemingen met een geconsolideerde jaarrekening wordt daardoor verlaagd van € 7.500 naar € 6.200 en voor effecten uitgevende ondernemingen met een ongeconsolideerde jaarrekening van € 3.500 naar € 2.900. De variabele tarieven gelden alleen voor effecten uitgevende instellingen met een geconsolideerde jaarrekening en worden tevens verlaagd. De tarieven dalen relatief iets met meer dan 15% als gevolg van hogere heffingsmaatstafwaarden dan in 2013. De populatie is licht gedaald.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de 'effecten uitgevende instellingen: verslaggeving' geldt dat ondanks de lagere tarieven de netto heffing in 2014 hoger kan zijn dan in 2013. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2013 een terug te geven bedrag was. Per onderneming kan dit verschillen omdat de hoogte van de teruggave in 2013 uit 2012 afhankelijk is van de categorie indeling in 2012. In 2012 waren er nog drie toezichtcategorieën namelijk: 'eui's met geconsolideerde jaarrekening', 'eui's met ongeconsolideerde jaarrekening' en 'deponeren jaarrekening (Wft)'.

Datum 23 mei 2014
Ons kenmerk 10.2.e.
Pagina 14 van 18

12. Financiële infrastructuur: marktexploitanten en exploitanten MTF (2014: 2,0% en 2013: 2,5%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 14% lager dan het bedrag in 2013. Dit is in afwijking van tabel I kolom 1b. Bij het bepalen van het procentuele aandeel voor 2013 in bijlage II Wbft was namelijk ten onrechte een bedrag van € 0,2 mln. opgenomen voor het toezicht op centrale tegenpartijen. Dit bedrag is in 2013 niet in de heffingen betrokken omdat de heffingsgrondslag pas is voorzien vanaf 2014. Bij de tariefbepaling in 2013 voor de marktexploitanten en exploitanten van een MTF is hiermee rekening gehouden. De centrale tegenpartijen zijn vanaf 2014 opgenomen in een aparte toezichtcategorie.

Het minimumbedrag voor financiële infrastructuur is verlaagd van € 50.000 naar € 43.000. De variabele tarieven worden tevens verlaagd. De daling van de tarieven wordt veroorzaakt door het lager vastgestelde procentuele aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

De heffing 2014 is als gevolg van de lager vastgestelde tarieven ook lager.

13. Pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen (2014: 4,1% en 2013: 4,4%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer 14% lager dan het bedrag in 2013. Dit wordt veroorzaakt door een lager procentueel aandeel en een exploitatieoverschot uit 2013. Het minimumbedrag wordt daarom verlaagd van € 750 naar € 625 en de variabele tarieven worden tevens lager vastgesteld.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen geldt dat ondanks de lagere tarieven de netto heffing in 2014 gemiddeld hoger kan zijn dan de heffing in 2013. Dit wordt veroorzaakt doordat er in 2013 een terug te geven bedrag was van 24,5% van de heffing over 2012.

14. Verzekeraars: leven en pensioen (2014: 12,1% en 2013: 11,4%)

Wijziging tarieven 2014 ten opzichte van 2013

Het bedrag waarop de tariefberekening is gebaseerd is ongeveer gelijk aan het bedrag in 2013. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een verhogend effect als gevolg van de stijging van het procentueel aandeel en anderzijds door een verlaging als gevolg van het exploitatieoverschot 2013. De tarieven stijgen door een kleinere populatie en vooral lagere maatstafwaarden. Het minimumbedrag wordt verhoogd van € 2.500 naar € 2.700 en de variabele tarieven stijgen eveneens.

Wijziging heffing 2014 ten opzichte van 2013

Voor de levensverzekeraars geldt dat het gemiddeld effect van hogere tarieven teniet wordt gedaan doordat er in 2013 nog een na te heffen bedrag in rekening is gebracht van 38,2% van de heffing over 2012. Voor pensioenverzekeraars geldt dat de netto heffing stijgt als gevolg van de tariefstijging en omdat zij in 2013 een teruggave over 2012 hebben gehad van 18,7% van de heffing over 2012. Voor individuele ondernemingen kunnen deze verschillende effecten voor de levensverzekeraars en de pensioenverzekeraars verder ook nog verschillen als gevolg van wijziging in de heffingsmaatstafwaarden.